

DOLENSKI

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva OKRAJNO NOVO MESTO

Lastnik in izdajatelj: Okrajni odbor SZ DL Novo mesto. — Izhaja vsako sredo. Poamernna številka 10 din. — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 900 din osir. 3 ameriške dolarje. — Tek. račun pri Komunalni baniki v Novem mestu, št. 60-KB-18-2-24

Štev. 42 (396)

LETO VIII

NOVO MESTO, 16. OKTOBRA 1957

Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik Tone Gošnik. Naslov uredništva in uprave: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 80. Pošt. pred. Novo mesto 33. Telefon uredništva in uprave: št. 127. Rokopisov ne vračamo. Tiska Ceaopisnolozniško podjetje «Slov. poročevalce» v Ljubljani. Za tisk odgovarja F. »več!

Zadnja brenta grozdja gre v klet. V vinogradih je zdaj vse postorjeno; še malo in končana bodo tudi vsa dela na polju in v gozdu, medtem pa bo v sodih zrelo mladino vino. (Foto: Polde Grahek, Rožanec)

VSI NA VOLITVE!

Se nekaj dni nas loči od 20. oktobra, ko bomo šli na volišča in izvolili vodstva ljudskih odborov za bodoča štiri leta. Dvajsetega oktobra bomo volili vsi volilni upravičenci odbornike občinskih zborov. Volilni upravičenci proizvajalci industrijske skupine bodo 26. oktobra, volilni upravičenci proizvajalci kmetijske skupine pa 27. oktobra, še posebej volili odbornike za občinske zbornice proizvajalcev. To pomeni, da bodo volilni upravičenci proizvajalci štiri tokrat dvakrat na volišče, ostali državljani, ki imajo volilno pravico, pa enkrat.

Ze pri izbiri kandidatov so naši delovni ljudje pokazali, da jim ni vseeno, kdo bo bodoča štiri leta zastopal volilno enoto v občinskem in okrajnem ljudskem odboru. Tako je tudi prav. Na vodstvu občin in okraja ne potrebujemo ljudi, ki dosedaj niso pokazali volje za delo v korist skupnosti, ne potrebujemo kimaveev in raznih zastopstev zaradi sorazmerja. Potrebujemo delovne poživljene ljudi, ki bodo dali vse sile za napredek komunne, republike in države, ki bodo dostopni in dojemljivi za pametne in koristne

predloge volivcev, katerim bodo vsak čas na razpolago za dajanje odgovorov in pojasnil ter sprejemanje predlogov in nasvetov. Prepričani smo, da bomo na volitvah med dobrimi izbrali res najboljše.

Naloga, ki čakajo bodoče ljudske odbore, nikakor niso lahke. V dyganju kmetijske proizvodnje smo napravili šele prav skromne korake. Razne komunalne naprave čakajo na nadaljevanje, mnoge pa še na pričetek del. V tem pogledu smo že veliko napravili s skupnimi napori, a potrebe po vodovodu, tu in tam še po elektriki, po dobrih poteh in cestah in podobnih napravah so še vedno velike. Mnogo naporov in sredstev bo treba za izboljšanje šol in prosvete. V razvijanju potrebne obrti smo dosedaj res premalo napravili. Krepi in izpolnjevali je treba obstoječe industrijske obrate in ustanavljati nove, kjer se za to pogoj. Največ skupnih naporov pa bo treba v bodoče za načrtno dviganje in razvijanje kmetijstva.

Vsem tem in ostalim nalogam pa bodo bodoči ljudski odbori kos le, če bodo imeli pri tem podporo vseh volivcev in še bodo v njih ljudje, ki imajo potrebne moralne kvalifikacije. V razvoju družbenega upravljanja, ko dobivajo občine — komunne vedno večje pristojnosti, je sodelovanje volivcev in izvoljenih odbornikov še toliko bolj nujno in potrebno. Naši bodoči gospodarski uspehi niso odvisni od posameznika, od posamezne

ga ljudskega odbora, pač pa od nas vseh in naših skupnih naporov. Dovolj imamo vidnih dokazov, kaj se da doseči, če združimo sredstva skupnosti in prispevek zainteresiranih za določen cilj.

Sodelovanje volivcev z odbori se manifestira že pri volitvah. Z udeležbo na volitvah dokažejo volivci svojo voljo za sodelovanje pri upravljanju občine in okraja, dokažejo svojo pripravljenost pomagati pri reševanju skupnih vprašanj, pri razvijanju in krepihi našega gospodarskega sistema, pri dviganju blagostanja skupnosti in posameznika.

Kakor imajo volitve ljudskih odborov velik gospodarsko druž-

beni pomen, imajo tudi politično obtežbo. S polno udeležbo na volitvah bomo dali priznanje naši poti v socializem, dali pomno prispevek in pomoč našemu državnemu vodstvu v borbi za mir in aktivno sodelovanje med narodi. Zato naj ne bo nikogar, ki bi neupravičeno izostal in ne bi šel 20. oktobra, odnosno 26. in 27. oktobra na volišče ter oddal svoj glas za tistega kandidata, katerega smatra vrednega zaupanja, da bo bodoča štiri leta kot odbornik občinskega ali okrajnega zbora, občinskih zborov proizvajalcev ali okrajnega zbora proizvajalcev stal na čelu prizadevanj za splošni napredek in dvig življenjske ravni nas vseh.

PRESEDNIK TITO O UMETNEM SATELITU NESMISEL VOJNE

To, da so sovjetski znanstveniki izstrelili umetni satelit v vesoljstvo, pomeni zmago slavje sovjetske znanosti in bo imelo zelo velik pomen v nadaljnjih raziskavah in osvajanju prostora v vesoljstvu. Iz znanstvenega vidika je to eden največjih prispevkov k znanstveni misli na svetu.

Iz vidika miru ali vojne to najnovejšo odkritje po uranski in vodikovih bombi kaže, da je naravnost nesmiselno, da bi bila vojna zdaj možna, ne da bi človeštvo doživelo največjo katastrofo. Zato menim, da se čedalje bolj bližamo spoznanju, da je vojna zdaj nemogoča, in da moramo sadove človeškega genija porabiti edinole v miroljubne namene in v korist ljudi.

JOSIP BROZ-TITO

BIVŠIM INTERNIRANCIEM!

Okrajni odbor Zveze borcev Novo mesto je prejel od Centralnega odbora ZB iz Beograda sledeče obvestilo:

«Osebe, ki so bile med vojno v koncentracijskem taborišču Auschwitz in tam delale v tovarnah IG Farben-Industrie ali podjetjih Buna IV, Geydebreck, Fuerstengrube GmbH in rudniku Janina, naj se takoj prijavijo Uradu za zaščito Jugoslovanske imovine v inozemstvu, Beograd, Kneza Miloša 26/III. Prijave se zbirajo v srbsko zbirno podjetje I. G. Farben-Industrie za lapčilo zaslužka za delo. Velja pa le za osebe, ki so delale v navedenem podjetju, ne pa tudi za osebe, ki so sicer bile v tem taborišču, a niso delale v obratih navedenega podjetja ali pa so delale v obratih tega podjetja izven področja taborišča Auschwitz.

Prijave je treba poslati Uradu takoj, najpozneje pa do 30. oktobra 1957. Prijava mora vsebovati:

Ime in priimek, točen naslov, dan in mesto rojstva, prejšnje in sedanje državljanstvo, od kdaj in do kdaj je bil na delu v navedenih tovarnah, taboriščno številko, iz katerega razloga je bil interniran, v katerih delovnih komandah in pri kakšnem delu je bil, ime starešine bloka kot tudi mojstra podjetja I. G. Farben-Industrie ali drugih navedenih podjetij, pod katerimi upravo je delal. Dalje je treba navesti dokazila o telesnih poškodbah in boleznih kot tudi to, ali je bil v taboriščni bolnišnici in kdaj. Prav tako je treba navesti zaenkrat le imena in naslove priči ter priložiti prijavi prepise pisarnih dokumentov.

Sprejemajo se tudi prijave onih oseb, ki so bile v taborišču Auschwitz in so delale v navedenih tovarnah, čeprav zaenkrat nimajo vseh gornjih podatkov.»

POGLED NAZAJ IN NAPREJ

Predvolilni pogovor s tov. Janezom Žuničem, predsednikom ObLO Črnomelj

● KATERE SO NAJVAŽNEJŠE NALOGE, KI ČAKAJO NOVI OBČINSKI Ljudski odbor ČRNO MELJ? KATERE MED TEMI SO ZA NADALJNI USPEŠNI RAZVOJ OBČINE NAJNUJNEJŠE?

Tudi v občini Črnomelj se volivci pridno pripravljajo na nedeljske volitve v občinski in okrajni ljudski odbor. Na zborih volivcev, drugih sestankih in na konferencah so pretrpali dele, uspehe in pomankljivosti dosedanjega občinskega in okrajnega ljudskega odbora.

V teh razpravah smo z volivci ugotovili, da smo v zadnjih letih dosegli navzlic vsem težavam lepe in pozitivne rezultate. Hkrati pa ugotavljamo, da je še veliko nerešenih, histovnega kadra. Obremenjena je ključ vsemu z vračilom investicijskih kreditov, ki jih plačuje v obliki anuitet, kar jih zelo ovira pri njenih prvih korakih. Zato bo razen utrditve že obstoječih proizvodnih in izdelovalnih novih proizvodov, ki jih potrebuje trg, ena glavnih nalog bodočega ljudskega odbora, da podjetja dogradimo, proizvodnjo utrdimo in šola nato naj bi se od njih zahtevalo plačilo anuitet, ki jim sedaj zavirajo uspešno rast.

Veliko vprašanje in občini je obrt, ki je zelo zaostala, neorganizirana in nizko produktivna. Nekatere sorodne obrtne obrate bi kazalo reorganizirati (kot so mizararji, jih usposobiti za industrijski način proizvodnje in uvajati v obrt nove proizvode. Razvoj nam narekuje, da organiziramo tudi nove obrti, ki jih prej nismo potrebovali. Velja je vzgleda za to potrebnega obrtnega kadra.

Zlasti bo važno preoravanje stelnikov in salenje nekaterih industrijskih rastlin, med katerimi je najvažnejši hmelj. Potreben je hitrejši razvoj sadljarstva; njegove pridelke potrebuje tovarna »Belsad« in ves naš trg. Razvoju živinorejstva bo terjal dvig krmne baze itd.

Mnogo je nerešenih problemov na področju komunalne delavnosti. Zelo težko so stanovanjske razmere. Tu naj omenim, da bo potrebno v bodoče za to vprašanje, ki postaja že zelo boleče, zahtevati od gradbene operativne, da se usposobi za hitrejšo, s tem pa tudi cenejšo gradnjo.

Področje turizma in tujkega prometa sploh je pri nas še zanemarljivo vprašanje. Danes praktično ni v Črnomlju prenočišč ostro tujskih sob. To nas sili h gradnji hotelov; obisk tujcev je iz leta v leto večji.

Zelo težka naloga čaka bodoči odbor, glede dograditve šole na Vinici. Začetki je treba z gradnjo nove šole v Dragatušu, kjer je bila šola med vojno porušena, da ne govorimo o razširitvi in opremitvi v Gribljah, adaptaciji v Dobitah, Tribučah, Sinjem vrhu, Starem trgu itd.

Nadaljevanje gradnje osrednjega belokranjskega vodovoda, ki bo šel s prvim delom kmalu v pogon, bo delalo še vsem nam veliko preglavje.

Se je neurejeno vprašanje prehrane delavcev in uslužbencev, ki ga ne bomo smeli nikakor več odlašati. V razpravi o takih in podobnih vprašanjih so volivci sodelovali v pripravah na volitve.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Zadnja predvolilna zborovanja

V našem okraju je bilo predvolilni teden veliko predvolilnih zborovanj, katerih so se udeležili tudi nekateri ljudski poslanci.

Na Dvoru pri Žužemberku je bilo veliko predvolilno zborovanje 9. oktobra zvečer; prisostvovalo je okoli 100 volivcev. Zvezni ljudski poslanec Janez Hribar je govoril zlasti

o družbenem upravljanju pri nas ter o novem osnutku za delitev narodnega dohodka. Volivci so se pogovorili v razpravi še o drugih važnih gospodarskih vprašanjih, ki jih zanimajo, zlasti o delu in vložitvi kmetijske zdruge, o dviganju storilnosti kot osnovi za višjo življenjsko raven in pod.

V nedeljo 13. oktobra pa je

417 ODBORNIKOV - 929 KANDIDATOV

Za nedeljske volitve v občinske zbornice je potrjenih 551 kandidatov, odbornikov pa bo izvoljenih 230. Med 551 kandidati je le 23 žena, mlajših od 30 let pa je 110 kandidatov. Industrijska skupina bo izvolila za občinske zbornice proizvajalcev 95 odbornikov, kandidatov pa je 191, od tega 18 žena in 52 kandidatov do 30 let starosti. Kme-

tijska skupina bo izvolila 92 odbornikov za občinske zbornice proizvajalcev. Kandidatov je 387, od tega 6 žena in 33 kandidatov do 30 let starosti.

Z izgradnjo komun nastajajo pogoji, da državljanji neposredno sodelujejo pri upravljanju najrazličnejših družbenih del.

Notranjepolitični tedenski pregled V NEDELJO BOMO VOLILI

Nedeljske volitve odbornikov v občinski zbornice, kakor tudi volitve v občinske zbornice proizvajalcev prihodnjega tedna, bodo nedvomno pomembni dogodki. Ne le zato, ker so volitve že same po sebi nekaj nevsakdanjega — pač pa predvsem zato, ker pomenijo zaključek nekajletnega uveljavljanja komunalnega sistema in ker novi odbori sprejemajo nove, pomembne naloge.

Komunalni sistem se je organizacijsko utrdil in je razumljivo, da je bil zato potreben določen čas, v katerem smo temu sistemu prilagodili tudi ves naš gospodarski sistem. Vrsta ukrepov, od katerih je najpomembnejši predlog novega zakona o delitvi dohodka med družbo kot celoto, občino in podjetjem, je dala občinam tudi materialno osnovo delovanja. Z letos doseženimi proizvodnimi uspehi smo ustvarili, pravzaprav še bolj utrdili gospodarske temelje, ki so omogočili tako delitev dohodka, s katero prepuščamo občinam in podjetjem več sredstev. Če pišemo o občinah in podjetjih načrtov, delamo to namerno, kajti v gospodarski dejavnosti sta občina in podjetje neločljivo povezana. Uspeh podjetja je uspeh občine in narobe, uspešno delo občine nudi osnovo za boljše življenje vseh gospodarskih podjetij na njenem področju. Zato niso brez pomena za komunno večja sredstva, s katerimi letos razpolagajo podjetja. Samo skupščina LRS je s planom prenosa na podjetja 3 milijarde 800 milijonov dinarjev. Ta sredstva posredno krepi tudi materialno osnovo občin.

Vendar pa so se letos znatno povečala tudi sredstva, s katerimi razpolagajo občine neposredno. Veliko večji so predvsem skladi za investicije pa tudi proračunska sredstva, ki so v povprečju za 12% večja kot lani. V bodoče pa občinam ne bo nihče dodeljeval še večjih sredstev — večja sredstva bodo postoj-

šale s tolikimi. Ze sedaj pa se sprašujemo kaj bo s temi tovarnami, ko bo večina gospodinjstev to napravo kupilo. Tovarne bodo druge za drugo propadale ali pa iskale nova sredstva, da bi začele izdelovati kaj drugega. Od takih podjetij ne bo imela koristi občina, še manj pa naše gospodarstvo.

Občine bodo morale razvijati tudi tiste gospodarske dejavnosti, ki neposredno ne donajajo tolikšnih sredstev, so pa brezpogojno potrebne, če hočemo, da se bodo lahko nemoteno razvijale vse naše gospodarske zmogljivosti. Sem spada trgovina na primer. Ze sedaj imajo mnoge tovarne težave s prodajo blaga. Se v težjem položaju so zadrage, ki zaradi slabo organizirane trgovine ne uspejo prodati vseh pridelkov. To ne pomeni, da je blaga preveč. Narobe, če vedno ga je premalo, toda posredništvo med proizvajalci in potrošniki je tako slabo in nemočno, da ne more posredovati vsega razpoložljivega blaga. Samo primer: v Ljubljani so začeli prodajati zelenjavo tudi v trgovinah z mešanim blagom. Ze v nekaj dneh se je potrošnja sadja in zelenjave povečala za 20 ton na dan. To je menda dovolj zgovoren primer, ki dokazuje, kako lahko zaostajanje nekaterih gospodarskih dejavnosti zavira splošen gospodarski napredek, saj se bodo tako tovarne kot zadrage branile proizvajati več, če bo blago ostajalo v skladiščih. Z urejevanjem teh stvari pa bodo občine izboljševale življenjske pogoje v mestih in večjih naseljih. Nekaj podobnega velja za obrt. Tudi ta zaostaja tako, da to otežkeča marsikatero drugo proizvodnjo.

Novi ljudski odbori bodo morali gledati tudi na to, kako bodo uporabili proračunska sredstva. Res, da je bilo največ izdatkov za šolstvo, zdravstvo itd., toda že do sedaj so se precej povečali izdatki za administracijo. Za te izdatke bodo morali najti pravo mero. Nápak pa bi bilo, če bi sklepali, da bodo vse te in še mnoge druge naloge urejevali le ljudski odbori. Zato ne bodo odgovorni le odborniki, ki jih bomo volili, marveč tudi vsi volivci, ki naj bi na pogostih zborih volivcev sodelovali pri delu.

M. S.

Šale s tolikimi. Ze sedaj pa se sprašujemo kaj bo s temi tovarnami, ko bo večina gospodinjstev to napravo kupilo. Tovarne bodo druge za drugo propadale ali pa iskale nova sredstva, da bi začele izdelovati kaj drugega. Od takih podjetij ne bo imela koristi občina, še manj pa naše gospodarstvo.

Spominska plošča dvema zaslužnima Metličanoma

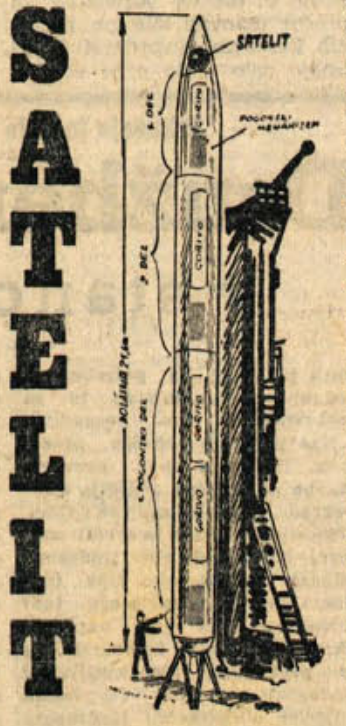
Ob zaključku Težna muzejev so v Metliki počastili spomin na dva zaslužna Metličana, brata Ivana in Antona Navratila.

V soboto zvečer 12. oktobra

je bila v kino dvorani svečana akademija, na kateri je govoril o delu bratov Navratilov profesor dr. Rudolf Kolarič iz Ljubljane, na akademiji pa so tudi brali dela obeh bratov. Po akademiji so prikazovali kulturne filme.

V nedeljo 13. oktobra dopoldne pa so v navzočnosti predstavnikov ljudske oblasti in množičnih organizacij ter precejšnjega števila domačinov odkrili spominsko ploščo na rojstni hiši Navratilov. Ploščo je odkril ravnatelj Belokranjskega muzeja prof. Jože Dular, ki je ploščo tudi prevzel v varstvo. Po svečanosti pri odkritju plošče, pri kateri je sodelovala tudi metliška godba na pihala, so odprli v prostorih Belokranjskega muzeja razstavo del bratov Navratilov. Spominsko proslavo in vzidavo plošče bratoma Navratiloma je organiziralo Belokranjsko muzejsko društvo.

VRME
ZA ČAS OD 18. DO 27. OKT.
V splošnem nestalno; sprva verjetno le krajkotrajne padavine, pozneje, t.j. po 25. oktobru, pa se bo vreme še nadalje poslabšalo, hkrati se bo močno ohladilo.
V.M.

Volimo v ljudske odbore najboljše borce za socializem!

Sovjetski obrambni minister maršal Georgij Konstantinovič Žukov, štirikratni heroj Sovjetske zveze, je bil te dni pri nas na prijateljskem obisku.

Šentjernej pred novimi nalogami

Na številnih predvolilnih sestankih Socialistične zveze so vodici mnogo razpravljali o gradnjah, gospodarstvu in zdravstvu, ter drugih vprašanjih, ki jih bo moral rešiti novi ljudski odbor.

GRADNJE STAVB IN VAŽNIH CEST

Sola v Zameškem je bila med vojno uničena. Nova šola je nujno potrebna. Z delom bodo pričeli takoj, da bo še pred zimno dograjen temelj, v zgodnji gradbeni sezoni pa bodo gradili dalje. Nadaljevala se bodo dela pri gradnji začelih vodovodov v Škocjanu in Mihovem.

Škocjanci in okoličani so bolj trdi in sami premalo pomagajo. V bodoče bo treba mnogo več poštrevnosti. Ker je v Šentjerneju velika stanovanjska stiska in ni mogoče dobiti družinskih stanovanj, se je občinski ljudski odbor odločil notranje urediti gasilski dom v Šentjerneju, kjer bodo urejena tri stanovanja.

vanja. Zgrajeni bosta tudi dve družinski stanovanji v podstrešju nove gospodarske šole in eno v stavbi bivšega mlina.

Cesta v Pendirjevko, ki jo gradi Kmetijsko gozdno gospodarstvo, bodo gradili dalje. Delavska gradbena ekipa se je nastanila v gradu Preleku. Volivci so na mnogih zborih poudarjali važnost dograditve te ceste. V načrtu je tudi gradnja ceste Šentjernej-Sošice. Ta cesta bi vezala Šentjernej, Bakom in Javorovico, vodila dalje na Sošice na Hrvaškem ter se spojila s cesto, ki vodi po grebenu Gorjancev preko Opatove gore. Razen navedenih gradenj bo opravljenih še več komunalnih del kot so gradnje mostov na občinskih cestah, popravila cest in nabava večjih kolčnih betonskih cevi za propuste. Kmetijske zadruge bodo popravljale zapuščena in slaba gozdna pola.

Organizacija in vodstvo vseh gradbenih del je v rokah novega občinskega gradbenega referenta in tehnika Jožeta Udovca. Mladi strokovnjak se je z vso vnemo oprijel dela in upamo, da bo uspel.

staji. Za ureditev zobne ordinacije je prispeval znanstveni pomočnik Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Novem mestu. Zdravstveni dom bo že ta mesec dobil röntgenski aparat Moravca, ki bo poživljalnemu mlademu zdravniku Dr. Gjurnau v veliko pomoč pri delu.

UREDITEV TRGA

Novi občinski odbor bo moral urediti tudi trg v Šentjerneju, kjer bo postavljen spo-

menik padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja. Potrebno bi bilo postaviti pokrito avto-busno čakalnico in stojnico za prodajo sadja. Prav tako nujna naloga je tudi popolna obnova kanalizacije v Šentjerneju, ker se stara ruš' in propada. Še okrajne uprave za ceste že več let obljublja cevi in tehnično pomoč, vaščani pa bodo prav gotovo radi pomagali s prostovoljnimi delom.

V. T.

V Semiču kandidira 7 žena in 17 mladincev

V Semiču je prišlo na kandidatske liste tudi 7 žena, lahko pa bi se število še povečalo, če ne bi same odklanjale kandidatur. Prav tako je razveseljivo dejstvo, da se bo bodoči ljudski odbor pomladil, saj je bilo za kandidata predlaganih 17 mladincev.

Na vseh zborih volivcev so odborniki ali pa predsednik občine podali gospodarska poročila občinskega ljudskega odbora od zadnjih volitev dalje. Številke, ki so jih navedli, kažejo, da je gospodarstvo napredovalo. Z gospodarskim razvojem so bili volivci zadovoljni, kritizirali pa so nezainteresiranost železniške direkcije pri ponovni graditvi železniškega poslopja v Semiču. Staro poslopje je bilo med vojno porušeno. Število potnikov iz dneva v dan narašča, semiška postaja je tudi glavna izhodišna točka za izletnike na Murno goru.

Volivci volilne enote Gaber so nezadovoljni z ukinitvijo osnovne šole na Gabru. OBLO je namreč na podlagi zbranih podatkov sprejel sklep, da se učenci višjih razredov preselijo na višjo organizirano šolo Semič, kjer so dani vsi pogoji za razvoj osemletke. Če bi vsi starši šol okoliša Gaber bili seznanjeni z reformo šolstva in če bi se zavedeli, da njihovi otroci niso samo delovna sila, temveč da jim je izobrazba nujno potrebna za nadaljnje šolanje, ampak tudi pri kmečkem poklicu, bi prav gotovo z veseljem sprejeli ta sklep.

P. M.

Gripa na Dolenjskem

Od 22. septembra do sobote 12. oktobra je sprejel okrajni higienski zavod od zdravstvene službe v okraju 933 primerov gripa obolenih ljudi. Tu so všteti vsi primeri, kjer bolniki ležijo; precejšnje je pa tudi število tistih, ki boleznj ali niso prijavili ali pa jo prebolevali. Od 933 primerov odpade na Novo mesto in njegovo bližnjo okolico 515 primerov, od skupnega števila za gripo obolenih pa je bilo samo pretekli teden prijavljenih 489 bolnikov. Trgovska šola v Novem mestu je že pretekli teden začela prenehalo pouk, prav tako šola za bolničarje. Od ponedeljka do petka so zaprti tudi novomeško osnovno šolo.

Spot požig na Krasincu

Od neprestanih požarov v zadnjih letih so ljudje na Krasincu popolnoma zbegani in prestrašeni, otroci pa že čisto živčno. Vendar zločinska požigalska roka ne odneha.

V noči 7. oktobra je spet gorelo. Tokrat je požigalec postalni ogenj v gospodarsko poslopje Antona Starešniča. Od tu se je ogenj razširil še na gospodarsko poslopje Martje Moravce. Starešnič ima 400.000 din škode. Moravčeva pa okrog 120.000 din. Oba sta bila zavarovana.

Ni nobenega dvoma, da bo tudi sedanjí požigalec Krasinca kmalu v rokah pravice, medtem ko je prvi že dobil plačilo.

V TEM TEDNU NABIRAMO:

List volčje češnje — beladone (180 din), hribske rese brez pedljev (500 din), maline (40 dinarjev).

Rastlino materine dušice (45 dinarjev), hribske rese (200 din), gladilnica (40 din), pitčjega dresna-moravka (40 din), vodne kreše (140 din).

Korenine krvavega mlečka (100 din), beladone (140 din), velikega divjega janeža (350 din), velikega divjega janeža (250 dinarjev), baldrijana (280 din).

Plečove beza (100 din), šipka colaga (50 din), šipkove luščine (200 din), gloga ali belega trna (33 din), črna trna ali oparnice (30 din), punčkovina (50 din).

OBVESTILO: Nabrajte samo navedena zdravilna zelišča! Korenine velikega in malega divjega janeža naj nabirajo in odkupujejo samo tisti, ki ga dobro poznajo; nepravilno nabranih korenin ne bomo prevzeli.

Iz tehničnih vzrokov je danes odpadel zunanje-politični pregled.

V GEOFIZIČNEM LETU

»Gospodična, spremljal vas bi rad kot umetni satelit!...«
»Potem se oddaljite vsaj 900 km od mene!« — (iz »JEZA«)

Delovni ljudje! S temi volitvami prvokrat volite v svojih občinah svoje predstavnike v zborni proizvodjalcev.

Smo zreli za kulturno potovanje?

Navzlic obilici težav, s katerimi se bori Železniško transportno podjetje, skuša omogočiti potnikom čim bolj udobno potovanje. Res je, s hitrostjo naših vlakov se ne moremo pohvaliti, toda za povečanje hitrosti nam manjka marnost, kar si še ne moremo privoščiti.

Kritiko na račun železnice slišimo skoraj vsak dan, redkokdaj pa kritiko o potnikih. Zato danes besedo o potnikih in vlakih.

Tudi na dolenski progi je čedalje več novih modernih vagonov. Med njimi je v zadnjem času tudi nov vagon drugega razreda z mehkiimi sedeži. Lep udoben vagon in potovanje v njem mnogo bolj prijetno kot v starih kratkih vagonih s trdimi oškimi klopmi. Toda, koliko časa bo potovanje v takem vagonu udobno? Ne dolgo, in to po krivdi potnikov. Kaj vse ne spravijo ljudje v vagon! Kofare, koše, orodje, polne vreče in nahrbtnike, kofači, zajce in drugo, da o številnih kofčah ne govorimo. Vso to obilno in neprimerno kramo potnik razloži povsod.

Bilo je to prejšnjo nedeljo na vlaku iz Bele krajine proti Ljubljani. V Semiču sta med drugimi potniki vstopila mlada zakonca z majhnim otrokom. Poleg njega sta imela še tri težke kovčke, nahrbtnik, dve polni vreči, nekaj cekarjev, veliko aktovko, nekaj polnih mrež in na tem kaj še vse. Iz kovčkov in ostale posode je teklo na z usnjem prevlečene sedeže, na naslonjala in na potnike. Podobno je bilo tudi na ostalih sedežih. Ne-

Obisk tujega znanstvenika
V sredo 9. oktobra je obiskal Dolenjski muzej v Novem mestu dr. Robert Wildhaber, ravnatelj Etnografskega muzeja iz Basla. Ugledni znanstvenik, ki zbira etnografske predmete evropskih narodov, si je ogledal zbirke Dolenjskega muzeja in se zanimal za predavanje v okviru Tedna muzejev. V četrtek in petek je v družbi znanega narodopisca Dolenjske tovariša Boža Račiča obiskal Belo krajino.

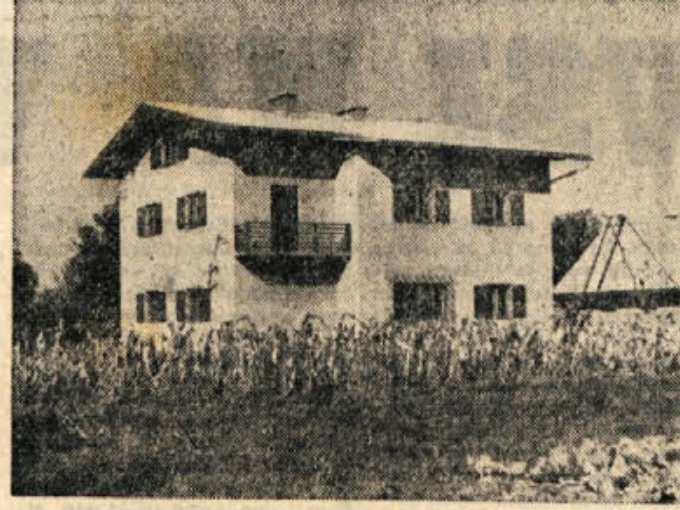
Hišni svet Jerebova 20 je do bil v juniju svojo stanovanjsko stavbo v zelo slabem stanju; nedograjeno, marsikateri deli še v razpadajočem stanju, brez priključit, brez najosnovnejših potrebščin v kletih, brez pravilnega smetišča, brez hišnika, ki bi skrbel za stavbo, brez pravega razumevanja za vzdrževanje reda v hiši, zlasti pri nekaterih stanovalcih itd. V takem stanju res ni delu hišnega sveta z ročicami postilano, zlasti če upoštevamo, da v naši hiši prebiva 41 odraslih in 33 otrok, torej kar manjša vas. Zato so članj hišnega sveta že na prvi seji obljubili predsedniku sveta, da bodo vneto pomagali, da se stanje popravi. Tako so izdelali program hišnega sveta. To seveda ni potrebno tam, kjer je ljudski odbor izročil stanovanjsko novo, na strojar in zunanaj po načrtu dograjeno in urejeno stanovanjsko stavbo, kjer so stavbe dograjene z vsem komfortom in modernizirane s električnimi kuhalniki, pralnimi stroji in celo morda z električnimi hladilniki, sesalci za

HMEJLJ — ZELENLO ZLATO TUDI V NAŠI DOLINI!

Hmejl bodo odsejal sadiki tudi v šentjernejski občini. Stari ljudje še pomagajo, da so bili pred mnogimi leti hmejljski nasadi na Draškovicu, v Šentjerneju in v Orehoviču. Prav zato je na pobudo predsednika OGZ tov. Viktorja Zupančiča, ing. Linznerja ter uprav. kmetijskega gospodarstva na Brezovici Stanka Masila, ekipa hmejlarskega inštituta izvršila pri nas prve poskuse in ugotovila, da sta zemlja in podnebje primerana za gojitve hmejla. Spomladi bodo nasadili hmejl na 9 ha državn. posestva. Ob koncu meseca bo dokončan načrt in predračun za gradnjo hmejljske sušilnice, kombinirane s sadno kletjo. Ljudje se zelo zanimajo za to donosno novo panogo kmetijstva.

ZDRAVSTVENE PRIDOBITVE

Pri reorganizaciji gozdarstva je občinski ljudski odbor prijel ObLO pridobil novo poslopje revirnega nadzorstva, ki bo odsejal služilo kot Zdravstveni dom. V njem bo zdravniška ordinacija in zobna ambulanta, ki jo bo vodil dentist Viktor Rangus. Novi dentist je domačin in bo stalno namoččen v naš zdravstveni po-

Lepa pridobitev Šentjerneja bo zdravstveni dom v novih prostorih gozdne uprave

Šmihelski pionirji pozdravljajo

5. septembra so se zopet odprla šolska vrata. Pionirji iz Šmihela pri Zužemberku so z nasmejanimi obrazi prihajali v razred. V srcih vse je najbrž tlela misel: mogoče bo tudi letošnje šolsko leto lepo in veselo kot je bilo lansko. Pa poglejmo, kakšno je bilo njihovo življenje v preteklem šolskem letu. Na šoli je bilo 74 pionirjev.

Razstava v študijski knjižnici

V počastitev Tedna muzejev je vodstvo Študijske knjižnice Mirana Jarca pripravilo v prostorih svoje stavbe v Novem mestu desetdnevno razstavo arheološke, geološke, geografske, zgodovinske in etnografske literature o Dolenjski. Oglejte si zanimiv izbor knjig, zbornikov, časnikov in časopisov turistične literature. V abli stavbe SK je tudi stalna razstava del akademskega slikarja Vlada Lamuta.

Nezgodna smrt otroka

Matija Jerman iz Nakla je šel z volovsko vprego 6. oktobra proti zidancu v Rodine. Na vozu je bil poleg njega še dveletni sinček. Na poti sta se vola splašila in zdrljela, pri čemer je otrok padel z voza in se ubil.

Z motorjem v voz

Alojz Gabrijel iz Pristave se je 3. oktobra zvečer vozil z motorjem po cesti proti Trebnjemu. Pri Kamnem potoku je dohitel kmečki voz in zavozil vanj. Pri tem je dobil poškodbe, zaradi katerih je bil prevežen v novomeško bolnišnico.

Samomor

V gozdu pri Trebelnem so našli 7. oktobra letos obesnega 59-letnega F. N., gostilničarja iz Trebelnega. Sodilo, da je šel prostovoljno v smrt zaradi bolezni.

Dva na mopedu in - v jarku

Ivan Držanc in Anton Kadunc iz Črnomlju sta pridno popivala s cigani, nato pa se naložila na moped in se odpeljala proti Črnomlju. Na zavozu ceste sta se prevrnila v jarek in pri tem oboje dobila lažje poškodbe.

CENE NA NOVOMEŠKEM ZIVLSKEM TRGU

V ponedeljek 14. oktobra je bil novomeški živilski trg še kar dobro založen. Največ je bilo kostanja. Prodajali so: jatec po 25 din, komad. orehe po 120 din firki, za skodelico smetane so zahtevali 60 din, za firki smeti 50 din, za kilogram zelja 15 din, za glavico zelene solate 10-15 din, za venec čebule 100 din in več, za kilogram paprike 35 din. Tudi grozdja je bilo dosti naprodaj od 70-100 din kilogram.

Cena mesu še ni padla: govedino prodajajo po 250 din, teletino po 300 din in svinjino po 300 din. Na semišju je bilo tokrat zelo živahno. Naprodaj je bilo 134 prašičev, prodali pa so jih 1190. Manjše so prodajali od 3.000 do 5.000 din, večje pa od 5.000 do 13.000 din.

Jože Skof

Izkušnje in delo hišnega sveta Jerebove 20 v Novem mestu

Družbeno upravljanje v stanovanjskih hišah

Naš program obsega precej točk. Prva je bila prevzem stavbe od bivšega podjetja »Novograd«, ki je obstajalo še v letih 1946-1947. Ko smo to uredili smo torej dobili od obč. ljudskega odbora stanovanjsko hišo (nedograjeno) v upravljanje tudi formalno. Nato smo zaprosili okrajno gradbeno inšpekcijo, da je pregledala pomanjkljivosti nedograjene stavbe in izdala odločbo občinskemu ljudskemu odboru, kaj vse je treba urediti, da bo stavba dograjena. Ta delo je bilo stala občinski ljudski odbor okrog 5 do 6 milijonov; tako kažejo predračuni, katere si je hišni svet priskrbel od pose-

stavnih podjetij. Moram reči, da so tukaj vračunana le najpotrebnejša dela brez kakršnega koli komforta ali modernizacije. Prepotrebne so enotne zaveze, kajti vsi Novomeščani se zgražajo, ko vidijo na oknih v naši stavbi vse vrste barve in papirnate zaveske itd., saj tega nikjer v nobenih dograjenih stavbah več ni.

Naš program obsega razen teh materialnih stvari tudi vslogo stanovalcev, kako čuvati splošno ljudsko premoženje. Ko smo nekatero nehiženje in grde navade, kot n. pr. steganje preprog skozi okna, metanje smeti v ne sa to določen prostor, nered v pralnici, nered v drvarnicah, z otroci itd., hoteli odpraviti, smo naleteli pri nek-

drugih, smo imeli tudi sestanke s stanovalci. Večina je odobravalila ukrepe hišnega sveta. Le nekaj jih je bilo, ki niso razumeli in nečesto razumeli, kar se tiče higijene in reda v hiši. Sestanke je bil precej buren, sklepi pa zadovoljivi, vendar je žalostno, da se jih vsi ne držijo. Bomo pač morali ukrepati na podlagi odloka o hišnem redu!

Na pobudo predsednika hišnega sveta smo na posebnem sestanku z otroci, ki jih je 33, izvolili otroški hišni svet. O tem je naš tednik že poročal. Zadal smo si še polno drugih nalog in skrbi, n. pr.: otroško igrišče za hišo, naprava za sušenje perila za rimsko in za letno dobo, naprava za steganje preprog, otroški vrtec za vso Jerebovo ulico, ureditev prehoda z Ločenske ceste preko vrtov do šole za otroke. Ako bi bila odprta ta pot, bi se otroci izognili vsem prometnim nevarnostim na glavni cesti, kjer je promet vedno večji. Tudi to nam dela skrbi, seveda je to odvisno od zdrave presoje občinskega ljudskega odbora. Zbor volivcev je o tem že sklepal: kaj je boljše, ali otroke puščati na prometno cesto ali jih napotiti preko mirnega vrta.

O vseh teh predlogih in težavah smo se že obrnili na predsednika OBLO Valeta Maksa za pomoč, na stanovanjsko skupnost na Okrajno zvezo ženskih društev, na Okrajni odbor Društva prijateljev mladine, na svet za komunalne zadeve občine Novo mesto, komisijo za olepšavo Novega mesta, ki nam je prva prisločila v pomoč, za kar se zlasti njenemu predsedniku tov. Baku iskreno zahvaljujemo. Tu je sedaj konkretno delo in tu se sedaj lahko pokazajo tovariši, ki želijo pomagati v družbenem upravljanju vsem razumevanjem. Ne bi radi videli, da bi ta opozorila, ki so obenem tudi prošnje, ostala le pri tej številki Dolenjskega lista, kot se to ponavadi zgodi, temveč želimo, da to odgovorni tovariši vidijo, da to uvidijo tudi prizadevani ljudje in da pomagajo, da tudi drugod začno bolj paziti na družbeno upravljanje s stanovanjskimi stavbami v Novem mestu. Zvonko Perec

NAŠI PREDVOLILNI POGOVORI

VOLITVE - izraz naše zavesti

Naše uredništvo je postavilo nekaj vprašanj posebnim odgovornim funkcionarjem, na katere so nam med drugim odgovorili:

Kakšni so stiki med občinskim odborom SZDL in občinskim ljudskim odborom? Je organizacija SZDL vzpodbujala ObLO k reševanju konkretnih nalog, ki jih je v občini precej? Ali smo v občini lahko zadovoljni z delom krajevnih odborov? Kako lahko ocenimo zanimanje volivcev v novomeški občini za nedeljske volitve? Bi lahko po dosedanjih pripravah približno povedali, kako bodo uspele volitve? In kaj čaka odbor SZDL po volitvah? Kaj bo v ospredju dela naše najmočnejše organizacije v občini?...

Občinski odbor SZDL je sočeloval pri razpravi LO o družbenem planu in razdelitvi družbenih sredstev v občini. Občinski odbor SZDL je takoj po volitvah v odbore SZDL napravil pregled predlogov in vzpodbudil članov, ki so bili dani na množičnih zborovanjih in zborih volivcev. Občinskemu LO je predlagal vrsto konkretnih predlogov, ki naj bi jih LO prvenstveno upošteval, kar se je tudi zgodilo. Odborništvo SZDL niso ostali samo pri pobudah, pač pa tudi sodelujejo pri izvrševanju teh pobud.

Krajevni odbori se postopoma uveljavljajo. Z njihovim delom ne moremo biti še povsem zadovoljni. Občinski ljudski odbor in njegovi organi bodo morali posvečati več skrbi krajevnim

PREDVSEM KOMUNALNA VPRAŠANJA

Vprašanja predsedniku obč. LO Semč Francu Kaplu: Kaj so ljudje na zborih volivcev vaše občine najbolj obravnavali? Je bilo njihovo sodelovanje na zborih v pomoč obč. LO? Kako izmed gospodarskih vprašanj si postavlja obč. LO Semč na prvo mesto in zakaj? Kako ste zadovoljni s letošnjo vinski letino? Kako je s trgovino v semički občini; je preskrba ljudi zadovoljiva in dobra? Boste kaj posebnega ukrenili za nadaljnji razvoj kmetijstva v občini?...

Na prvem mestu so tele naloge: razširitev podjetja Telekomunikacije in Mizarstva delavnice, ustanavljanje novih podjetij ter posebno tistih obrti, ki že izumirajo. To so predvsem kovaška, sodarska, kleparska in podobne obrti. Vse obrti bo treba še naprej posvečati kmetijskim združenjem in jim pomagati, da opuste

Pogled nazaj in naprej

Občinski ljudski odbor pripravila na nedeljske volitve s splošno aktivizacijo preko raznih seštevank, konferenc, zborov volivcev in zborovanj, na katerih smo se pomnili o zunanjem in notranjem političnem položaju, o političnih in gospodarskih uspehih in težavah naše domovine, republike, okraja in občine. Naši ljudje mimo vseh težav, ki jih dneveno tarejo, pošteno mislijo in trezno ocenjujejo položaj. Prav je tudi, da odkrito kritizirajo napake tega ali onega posameznika ali organa. Le tako bomo pomanjkljivosti tudi odpravili ali vsaj zmanjšali. Razveseljivo je, da se naši delovni ljudje zanimajo za napredek, da so pripravljivi za to, da tudi na razpoložljive svoje udarce, da naložijo na razumevanje in pomoč tudi pri organih oblasti. Zato lahko Socialistična zveza in občinski ljudski odbor pričakuje, da bodo volivci na nedeljskih volitvah kot še mnogokrat doslej s svojimi udarci močno manifestirali enotno voljo naših delovnih ljudi za naš najdaljši uspešen razvoj in napredek na vseh področjih družbenega življenja v naši občini. Z udeležbo na volitvah bodo volivci pokazali svojo zrelost za upravljanje in odločanje o raznih vprašanjih, ki jih moramo reševati vsak dan. Hkrati pa bodo na ta način dosojno odgovorili vsakemu, ki bi kakorkoli politični krogariki odtegoti od udeležbe na nedeljskih volitvah.

KAKO SE JE OBČINA ČRNOMELJ PRIKOPAVILA NA NEDELJSKE VOLITVE? KAJ SI OBETAJO MNŽIČNE ORGANIZACIJE IN OBČ. LO NA DAN VOLITEV?

Janez Zunič, predsednik ObLO Črnomelj

Občina Črnomelj se je pripravila na nedeljske volitve s splošno aktivizacijo preko raznih seštevank, konferenc, zborov volivcev in zborovanj, na katerih smo se pomnili o zunanjem in notranjem političnem položaju, o političnih in gospodarskih uspehih in težavah naše domovine, republike, okraja in občine.

MAKS VALE, predsednik občinskega ljudskega odbora Novo mesto:

Uspehi nam kažejo pot

Značilnost obrtnih podjetij socialističnega sektorja, ki jih je v občini 26, je v tem, da je v nekaterih (Tapetinstvo, Mizarstvo, Kovinar itd.) že organizirana polindustrialna proizvodnja. Ti obrtni podjetja izvajajo obrti znane. Njihova dejavnost je obrnena na proizvodnjo in se manj ukvarjajo z uslugami. To na eni strani prinaša podjetjem več dohodkov, na drugi strani pa zaostre problem obrtnih uslug, ki so drage, kvaliteta dela pa je slaba, tako da s sedanjim stanjem obrti socialističnega sektorja nikakor ne moremo biti zadovoljni. Pomanjkanje delavnic je ena izmed glavnih ovir za povečanje obrtne dejavnosti v socialističnem sektorju in bo zato v bodoče treba vsajati več sredstev za gradnjo novih obrtnih delavnic (mehanika, ključavničarska, vulkanizacija, mlinarstvo, kovaštvo, književništvo, kartonska embalaža itd.). Razen tega bo treba v okviru stanovanjske skupnosti povečati oz. na novo ustanoviti delavnice s potrebami, ki se kažejo, razne ustrezne delavnice in servise, ki olajšujejo življenjske probleme ljudi, predvsem pa probleme zaposlenih doma (pralnica, likalnica itd.). Za razvoj obrti je dal občinski ljudski odbor raznim podjetjem pomoč in znanje v zvezi s strojninarstvom. Tako je bil ustanovljen nov obrt »KONFEKCIJA OBLAČIL« s kompletno strojno opremo; v njem se je zaposlilo 16 delavcev. Podjetje mizarstvo Mirna, ki je podjetje mizarstva in električnih aparatov, Cevlarstvo, Kino »Krk« itd. so dobila posojila za ureditev delavnice in opreme. V celoti se je povečal družbeni proizvod obrti od 61 milijonov v letu 1955 na 75 milijonov v letu 1956, kar pa se bo v letošnjem letu znatno presejelo.

stranske dejavnosti in se v celoti posvete razvijanju naprednih in donosnejšega kmetijstva. Zivljoreja, sadjarstvo in vinogradništvo imajo v občini dobre pogoje. Vinski pridelalec je letos nekoliko večji kot lani, po kakovosti pa slabši. Dež ob zori je precej škodoval pridelku in pospešil trgatve.

Franc Kapiš, predsednik ObLO Semč

Viden napredek kmetijstva

Narodni dohodek iz kmetijstva se je v primerjavi z letom 1955 dvignil za 10%, v primerjavi z letom 1956 pa bo narasel za okoli 6%, kar bo doseženo kljub posebi in toči, ki sta ponekod v občini povzročili precej škodo. Po letu je bil posebno prizadet sektor okoli Čatežu in Sentlovrca. K areči na krompirju, ki je v naši občini najvažnejši pridelalec, ter elementarne nezgode niso prizadejale škode, tako da je bil letošnji pridelalec krompirja izreden in bo po sedanjih ocenah znašal okoli 30.000 ton. K temu uspehu je predvsem pripomoglo tekmovanje v pridelovanju krompirja, ki ga je organizirala SZDL. V to tekmovanje je bilo vključenih 144 tekmovalcev naše občine, ki so tekmovali na 85 ha površine in dosegli povprečen donos 47.000 kg na ha. Najbolji pridelalec je dosegel Ivan Čeh iz Gorenjih Ponikev s 67.000 kg semenskega krompirja na 1 ha. K temu uspehom so pripomogli svet za kmetijstvo in odseki kmetijskih združenj, ki so poskrbeli za zadostne količine semenskega krompirja, umetnih gnojil in zaščitnih sredstev. Velike zasluge za ta uspeh pa imajo seveda tudi kmetijski strokovnjaki OZZ in sami pridelovalci, ki so dosledno izvajali njihova navodila.

Na zborih volivcev je bilo največ razpravljano o gradnji cest, vodovoda, o elektrifikaciji vasi. Povsod so se volivci zanimali za dohodek in izdatke občinskega ljudskega odbora in prav tako tudi za vlogo bodočega občinskega odbora. Kritično so tudi ocenili delo dosedanjih odbornikov. V Sentlovrca in Velikem Gabru se je razprava gibalna pretežno okoli gradnje ceste Radohova vas-Sentlovrca, ki je bila začeta, pa je bilo delo na njej kmalu nato nepričakovano ustavljeno. Zadevo je volivcem pojasnil ljudski poslanec tov. Niko Šilih.

Kakšne uspehe je dosegla občina v pospejevanju kmetijstva? Nekdaj je bila trebanjska občina med največjimi izvozniki krompirja na Dolenjskem. All to spet postaja in kakšne ukrepe podvzema obč. svet za kmetijstvo, da bi prav na tem področju kmetje največ pridelali? Komunalno stanje v občini ni najboljše. Zdrave pitne vode na splošno ni, začeta dela pri gradnji vodovoda Stična-Trebnje pa so zaradi pomanjkanja investicijskega običala na meji občine. Kljub temu pa kaže, da se bodo dela prihodnje leto nadaljevala. Nasprotno pa je zelo razgibano delo pri gradnji kanalizacije skozi Trebnje, kjer so vsačani pokazali veliko zanimanja. Prav tako so se potrudili nekateri krajevni odbori, da so s prostovoljnimi delom in s sredstvi občinskega cestnega sklada popravili okoli 10 km poti.

Kakšno je komunalno stanje pri vas? Gradbena dela pri postajnem posloju lepo napredujejo. Z dograditvijo tega poslojpa bo zelo ustrezno potnikom. Trebnje pa bo mnogo pridobilo na zunanem izgledu. Predvideno je, da bo postajno poslojje izročeno svojemu namenu do konca meseca junija 1958. Upamo

Ste zadovoljni s potekom gradnje nove električne postaje? Kdaj menite, da bo novo postajno poslojje izročeno svojemu namenu? Je to podoba mesta? Komaj vasi Kaj si mislilo o nas tuji, je vprašanje zase. Ob semanjih dneh je prav tu drugo semiče. Človek si takrat komaj utre pot skozi živino in vozove. Cesta pa vendar ni semičel! Vsaka stvar na svoje mesto! Mislim, da bo tu novi odbor moral biti odločnejši.

Obiljubljena vam je menda nova cesta skozi Metliko? Vsa dolenska mesta imajo že tlakovane ali asfalturne ceste. Metlika je zadnja, ki čaka natančno. Načrti so že gotovi. To bo ena glavnih nalog prihodnjega odbora, da tudi pri nas po dolgih letih čakanja pride od narčnih in besed do dejanj. Potem bo tudi podoba mesta vse drugačna.

Kako ste zadovoljni z delom vašega občinskega odbora? Odbor dela. Reči moram, da se naši odborniki trudijo. Predlamskim smo dobili v Metliko prvo trikotazno industrijo, ki je zaposlila že lepo število naših ljudi. Drugo leto bo - kot nam je obljubljen - steklo delo v novi predilnici dol pri kolodvoru. Metliki se odpira lepa prihodnost. Laže bomo dihali. Iz pol kmečkega pol mestnega naselja bo sčasoma postalo majhno industrijsko mesto. Toda pogledi!

Obiljubljena vam je menda nova cesta skozi Metliko? Vsa dolenska mesta imajo že tlakovane ali asfalturne ceste. Metlika je zadnja, ki čaka natančno. Načrti so že gotovi. To bo ena glavnih nalog prihodnjega odbora, da tudi pri nas po dolgih letih čakanja pride od narčnih in besed do dejanj. Potem bo tudi podoba mesta vse drugačna.

Obiljubljena vam je menda nova cesta skozi Metliko? Vsa dolenska mesta imajo že tlakovane ali asfalturne ceste. Metlika je zadnja, ki čaka natančno. Načrti so že gotovi. To bo ena glavnih nalog prihodnjega odbora, da tudi pri nas po dolgih letih čakanja pride od narčnih in besed do dejanj. Potem bo tudi podoba mesta vse drugačna.

GOSTINSTVO IN TURIZEM - ZA ODDIH DELOVNEGA ČLOVEKA

Vzrokov, da prirodne lepote Dolenjske niso bile in niso izkoriščene, je več. Pomanjkanje gostinskih in turističnih kapacitet, slabe prometne zveze, nesodobno urejeni gostinski obrti, slaba turistična propaganda itd. so odvracale domače in tuje turiste, da bi v večjem številu vsaj za krajši čas obiskali naše zelo lepe kraje, posebno še Novo mesto samo. Gorjance in kraje ob Krki. Z novimi in že vloženi investicijami, z izboljšanjem postrežbe v državnih obratih, z dograditvijo sodobne avto ceste, ki bo izpeljala na poleg Krke in v neposredni bližini gradu Otočca, ki ga preurejamo v sodoben gostinski obrt, s kopalščem na Krki, z modernizacijo obstoječe ceste Novo mesto-Smednji in rekonstrukcijo zdravilišča Smarješke Toplice bo ta turistično najlepši in najbolj zanimiv predel naše občine približan domačim in tujim gostom. Koristi od tega bodo imele vse panoge našega gospodarstva, kakor tudi individualni kmetovalci, ki bodo svoje kmetijske proizvode, ako bodo dobre kvalitete, lepo vnovčili. Gostinski obrti v naši občini so imeli pred vojno 96 ležišč, kar je za takratne razmere zadostovilo. Kmalu po vojni so bile dane v obrat Smarješke Toplice, z no-

PREDVOLILNO ZBOROVANJE SZDL V METLIKI

Siklpi posvetovanja političnega aktiva, ki je bilo avgusta letos, so bili ponekod dobro, drugod pa slabo izpolnjeni. Nanašali so se na priprave za volitve. V Suhorju, Slamni vasi, Drašičih in Brimostu ku je bilo treba dvakrat sklicati zborove volivcev, ker odbori SZDL niso delali kot bi morali. Zbori volivcev so bili v vseh volitvenih enotah uspešni in dobro obiskani, le v volivni enoti Pristostek-Otočca ne. Iz te volivne enote so kandidirali, ki jih je predložila skupina državljanov. Za 34 odbornikov bodočega občinskega ljudskega odbora je potrjenih 36 kandidatorov, od tega sta tri ženske. Je pričel na zborovanju predsednik obč. odbora SZDL Ivan Urh.

O gospodarstvem stanju v občini, o izvrševanju družbenega plana, o težavah in nalogah, ki čakajo novi občinski ljudski odbor, je poročal predsednik obč. LO Franc Jakličević. Narodni dohodek na prebivalca se tudi v metliški občini počasi dviga in bo letos predvidoma večji za 20.000 din na prebivalca kot je bil leta 1955. Vendar je še vedno pod okrajnim povprečjem. Na zborovanju so poudarili potrebo po složnem sodelovanju vseh pri dviganju gospodarstva občine.

Krajevni odbori delajo povečini zadovoljivo. Predvsem so aktivni pri upravljanju splošnega ljudskega premoženja, pri komunalni dejavnosti in pri urejanju socialnih problemov ter so v tem v znatno pomoč občinskemu ljudskemu odboru in njegovemu aparatu.

Pred meseci smo obišle pisarji o gradnji šole na Čatežu. Kako napreduje delo in kaj menijo ljudje na Čatežu o svoji novi šoli? Gradnja šole na Čatežu lepo

Metliški volivci: Izvolili bomo odbornike, ki bodo razumeli naše potrebe in jih tudi uresničili!

Metlika je zadnja, ki čaka natančno. Načrti so že gotovi. To bo ena glavnih nalog prihodnjega odbora, da tudi pri nas po dolgih letih čakanja pride od narčnih in besed do dejanj. Potem bo tudi podoba mesta vse drugačna.

Premaknili smo se na trg. Prav pod mogočim Belokranjskim borce smo jo srečali. Zakaj pa naj bi na to odgovorila prav jaz? - pravi A. C., ki ji je nerodno, ker smo ji kar na lepem zastavili vprašanja.

Volivka ste. Vse pravice imate, da poveste, česa ste vselej in kaj vas teži. Potem napišite, da sem vesela, ker so začeli graditi zdravstveni dom. Tudi mestno pokopališče, o katerem govorimo menda že deset let, so začeli pred tednom popravljati. Upam, da ga bodo popravljali tudi še po volitvah. Toda pokopališče je za vsakega človeka na srečo potrebno prav na zadnje. Mi živi bi bolj potrebovali zdravih, sončnih stanovanj. Mislim, da bi bilo prav, če bi prihodnja leta tudi mesto zgradilo kako stanovanjsko hišo. Vsaj za svoje uslužbenke in druge uradnike.

Zapislali bomo to. Pa še nekaj. Mesto bi potrebovalo vsaj še eno mesnico. Zdej včasih skoraj na vrsto ne pride, tako gneča je. In tudi

Letos jih je malo, zato so draga. Razen ponekod v Beli krajini in v drugih vaseh na Dolenjskem zaradi snega in mraza v maju jabolk letos sploh nismo videli. (Foto: Folde Grahek)

napreduje. Kljub slabemu vremenu je stavba dograjena že do pritičja in upamo, da bo uspešno zgradbo že letos spravili do strehe. Prebivalci vsotnih vasi se dobro zavedajo pomena nove šole, kar kažejo s prostovoljnimi delom in vožnjami, darovali pa tudi precejšnje količine lesa. Seveda gradnja ne poteka brez težav; primanjkuje cementa, zidne opeke in betonskega železa.

Kaj meniš, katere glavne naloge so pred novim občinskim odborom?

Vsekakor bodo glavne naloge bodočega ljudskega odbora pospejevanje kmetijstva in živinoreje, nadaljevanje in dovršitev gradnje šole na Čatežu, popravila in ureditev ostalih šol ter nadaljevanje del pri gradnji vodovoda in elektrifikacija oddaljenih vasi. Med zelo važne naloge bodočega ljudskega odbora pa je treba šteti pospejevanje obrtne dejavnosti, trgovine in gostinstva, misliti pa bo treba tudi na kakšno industrijo.

Občinski ljudski odbor pripravila na nedeljske volitve s splošno aktivizacijo preko raznih seštevank, konferenc, zborov volivcev in zborovanj, na katerih smo se pomnili o zunanjem in notranjem političnem položaju, o političnih in gospodarskih uspehih in težavah naše domovine, republike, okraja in občine.

Občinski ljudski odbor pripravila na nedeljske volitve s splošno aktivizacijo preko raznih seštevank, konferenc, zborov volivcev in zborovanj, na katerih smo se pomnili o zunanjem in notranjem političnem položaju, o političnih in gospodarskih uspehih in težavah naše domovine, republike, okraja in občine.

Občinski ljudski odbor pripravila na nedeljske volitve s splošno aktivizacijo preko raznih seštevank, konferenc, zborov volivcev in zborovanj, na katerih smo se pomnili o zunanjem in notranjem političnem položaju, o političnih in gospodarskih uspehih in težavah naše domovine, republike, okraja in občine.

Občinski ljudski odbor pripravila na nedeljske volitve s splošno aktivizacijo preko raznih seštevank, konferenc, zborov volivcev in zborovanj, na katerih smo se pomnili o zunanjem in notranjem političnem položaju, o političnih in gospodarskih uspehih in težavah naše domovine, republike, okraja in občine.

Občinski ljudski odbor pripravila na nedeljske volitve s splošno aktivizacijo preko raznih seštevank, konferenc, zborov volivcev in zborovanj, na katerih smo se pomnili o zunanjem in notranjem političnem položaju, o političnih in gospodarskih uspehih in težavah naše domovine, republike, okraja in občine.

Občinski ljudski odbor pripravila na nedeljske volitve s splošno aktivizacijo preko raznih seštevank, konferenc, zborov volivcev in zborovanj, na katerih smo se pomnili o zunanjem in notranjem političnem položaju, o političnih in gospodarskih uspehih in težavah naše domovine, republike, okraja in občine.

Občinski ljudski odbor pripravila na nedeljske volitve s splošno aktivizacijo preko raznih seštevank, konferenc, zborov volivcev in zborovanj, na katerih smo se pomnili o zunanjem in notranjem političnem položaju, o političnih in gospodarskih uspehih in težavah naše domovine, republike, okraja in občine.

KOMUNALNA DEJAVNOST - ELEKTRIKA, VODA, POTA, STANOVANJA...

Elektrifikacija podeljela je eden izmed problemov, ki ga rešuje naša skupnost. Je od osvoboditve dalje, zavedajoč se, da je to važen element pri gospodarstvem razvoju na vasi. Predvojna gospodarstva zaostali se je odražala tudi na tem področju. Tako smo imeli v naši občini l. 1945 le 98 km nizkonapetostnega omrežja, 26,6 km daljnovidov in 11 transformatorskih postaj. V času od 1945 do 1955 je bilo zgrajenih 84 km nizkonapetostnega omrežja, 17,7 kilometra daljnovidov in 10 transformatorskih postaj. V letu 1956 je bilo zgrajenih 21 km nizkonapetostnega omrežja, letošnja pa 1 transformatorska postaja, 25 km nizkonapetostnega omrežja in 1,57 km daljnovidov. Iz tega pregleda vidimo, da se je v nekaj letih po osvoboditvi elektrificiralo več kot ves čas predvojne Jugoslavije. Z deli v letošnjem letu so bile elektrificirane vasi: Stravberk, Vrhi pri Pah, Herinja vas, Sela, Srednje, Gornje in Dolnje Gurčevje, Čemše, Jordan Kal, Jurca vas, Koroka vas, Dolž in Vrhi pri Ljubnu. Z izgradnjo transformatorske postaje v Jordan Kalu pa so dobile tudi vasi Gornji, Dolnji in Srednji Globodol možnost bližnje elektrifikacije. Za omenjena dela je bilo letos porabljenih preko 13 milijonov dinarjev, brez prispevka prebivalcev omenjenih vasi v delu, materialu in denarju. Tudi na tem področju nas še čaka delo, saj moramo elektrificirati še okoli 20 vasi v občini. Eden izmed največjih problemov v naši občini je PROBLEM PRESKRBE PREBIVALCEV S PITNO VODO. Koronini tega problema segajo še v predvojna leta, saj je takrat od 131 vasi in zaselek, kolikor jih sedaj ima naša občina, imelo le 21 vasi vsake kapišne, asfalturne studence ali vodovode. Vsi ti objekti pa so bili med vojno več ali manj porušeni, tako da večina od njih ni bila več uporabna. V dobi prvih 10 let po vojni se je v glavnem obnovilo v vojni porušene objekte. Tako smo največ sredstev za obnovo (135.000.000 dinarjev) vložili v vodovod Novo mesto. Razvoj obrti in industrije ter velika razširitev vodovodne mreže (Cegelnica, Ločna) je močno povečala potrošnjo vode.

Občinski ljudski odbor pripravila na nedeljske volitve s splošno aktivizacijo preko raznih seštevank, konferenc, zborov volivcev in zborovanj, na katerih smo se pomnili o zunanjem in notranjem političnem položaju, o političnih in gospodarskih uspehih in težavah naše domovine, republike, okraja in občine.

Občinski ljudski odbor pripravila na nedeljske volitve s splošno aktivizacijo preko raznih seštevank, konferenc, zborov volivcev in zborovanj, na katerih smo se pomnili o zunanjem in notranjem političnem položaju, o političnih in gospodarskih uspehih in težavah naše domovine, republike, okraja in občine.

Občinski ljudski odbor pripravila na nedeljske volitve s splošno aktivizacijo preko raznih seštevank, konferenc, zborov volivcev in zborovanj, na katerih smo se pomnili o zunanjem in notranjem političnem položaju, o političnih in gospodarskih uspehih in težavah naše domovine, republike, okraja in občine.

Občinski ljudski odbor pripravila na nedeljske volitve s splošno aktivizacijo preko raznih seštevank, konferenc, zborov volivcev in zborovanj, na katerih smo se pomnili o zunanjem in notranjem političnem položaju, o političnih in gospodarskih uspehih in težavah naše domovine, republike, okraja in občine.

Občinski ljudski odbor pripravila na nedeljske volitve s splošno aktivizacijo preko raznih seštevank, konferenc, zborov volivcev in zborovanj, na katerih smo se pomnili o zunanjem in notranjem političnem položaju, o političnih in gospodarskih uspehih in težavah naše domovine, republike, okraja in občine.

Občinski ljudski odbor pripravila na nedeljske volitve s splošno aktivizacijo preko raznih seštevank, konferenc, zborov volivcev in zborovanj, na katerih smo se pomnili o zunanjem in notranjem političnem položaju, o političnih in gospodarskih uspehih in težavah naše domovine, republike, okraja in občine.

Občinski ljudski odbor pripravila na nedeljske volitve s splošno aktivizacijo preko raznih seštevank, konferenc, zborov volivcev in zborovanj, na katerih smo se pomnili o zunanjem in notranjem političnem položaju, o političnih in gospodarskih uspehih in težavah naše domovine, republike, okraja in občine.

Občinski ljudski odbor pripravila na nedeljske volitve s splošno aktivizacijo preko raznih seštevank, konferenc, zborov volivcev in zborovanj, na katerih smo se pomnili o zunanjem in notranjem političnem položaju, o političnih in gospodarskih uspehih in težavah naše domovine, republike, okraja in občine.

Občinski ljudski odbor pripravila na nedeljske volitve s splošno aktivizacijo preko raznih seštevank, konferenc, zborov volivcev in zborovanj, na katerih smo se pomnili o zunanjem in notranjem političnem položaju, o političnih in gospodarskih uspehih in težavah naše domovine, republike, okraja in občine.

Občinski ljudski odbor pripravila na nedeljske volitve s splošno aktivizacijo preko raznih seštevank, konferenc, zborov volivcev in zborovanj, na katerih smo se pomnili o zunanjem in notranjem političnem položaju, o političnih in gospodarskih uspehih in težavah naše domovine, republike, okraja in občine.

Občinski ljudski odbor pripravila na nedeljske volitve s splošno aktivizacijo preko raznih seštevank, konferenc, zborov volivcev in zborovanj, na katerih smo se pomnili o zunanjem in notranjem političnem položaju, o političnih in gospodarskih uspehih in težavah naše domovine, republike, okraja in občine.

Občinski ljudski odbor pripravila na nedeljske volitve s splošno aktivizacijo preko raznih seštevank, konferenc, zborov volivcev in zborovanj, na katerih smo se pomnili o zunanjem in notranjem političnem položaju, o političnih in gospodarskih uspehih in težavah naše domovine, republike, okraja in občine.

Občinski ljudski odbor pripravila na nedeljske volitve s splošno aktivizacijo preko raznih seštevank, konferenc, zborov volivcev in zborovanj, na katerih smo se pomnili o zunanjem in notranjem političnem položaju, o političnih in gospodarskih uspehih in težavah naše domovine, republike, okraja in občine.

Občinski ljudski odbor pripravila na nedeljske volitve s splošno aktivizacijo preko raznih seštevank, konferenc, zborov volivcev in zborovanj, na katerih smo se pomnili o zunanjem in notranjem političnem položaju, o političnih in gospodarskih uspehih in težavah naše domovine, republike, okraja in občine.

Občinski ljudski odbor pripravila na nedeljske volitve s splošno aktivizacijo preko raznih seštevank, konferenc, zborov volivcev in zborovanj, na katerih smo se pomnili o zunanjem in notranjem političnem položaju, o političnih in gospodarskih uspehih in težavah naše domovine, republike, okraja in občine.

Ob kostanjeviških dnevih slovenske kulture

Nekaj misli pred volitvami

Četrty teden se potekajo praznični dnevi, s katerimi Kostanjevica na Krki obhaja festival slovenske kulture. Vsako soboto in nedeljo se v tem času zvrsti nekaj prireditvev, ki po stopnji svoje kulturne vrednosti in po svojih izvajalcih presegajo ozek okvir krajevne zanimivosti in pomembnosti. Zamisel kostanjeviških tednih kulture nastane samo domačemu prebivalstvu in gostom prikazati raven krajevne kulturne ustvarjalnosti, temveč ob njej prav to

pokrovitelj, tov. Jože Borštnar, v svojem otvoritvenem nagovoru dal pravega poudarka z ugotovitvijo, da daje Kostanjevica s kulturnim festivalom lep primer iniciativnosti, poštvovalnosti in poguma za take in tako zahtevne prireditve. Podčrtal je obenem, da bi bili enaka iniciativnost in poštvovalnost nujni, ter da bi bil podoben pogum potreben tudi v lokalni gospodarski dejavnosti, ker le tako moreta v soglasju in polnem skladu rasti kulturna in ekonomska

Jožeta Gorjupa. Na rojstni hiši mu je odkril spominsko ploščo njegov prijatelj Božidar Jakac. V topjih besedah se je spomnil njegove mlade rasti in prvih korakov v umetnost, opisal težave, s katerimi se je mladi Gorjup boril v gimnazijskih letih, da si izbori pot k svojim vzornikom, Ivanu Meštroviču v Zagrebu in prof. Careni v Firenci. Rahlo je podčrtal osebni tragos umetnika Gorjupa in njegovo osebno srečo, ki ju je bil deležen v južnofrancoski Provansi, vrednosti njegove neumorno zagrizeno umetniško ustvarjanje v zadnjih letih svojega mladega življenja v Kostanjevici ter ugotovil nujnost, da se v zbirki slovenskih umetnikov še predloži naši javnosti ves njegov umetniški opus v posebni monografiji.

Gorjupovi umetniški razstavi, kolikor je je v svojih skromnih prostorih mogla sprejeti vase soba v njegovi rojstni hiši, se je istega dne priključila v obnovljenih prostorih bodoče lokalne muzejske zbirke tudi razstava večjega števila sodobnih slovenskih slikarjev in kiparjev. Odprlo jo je predsednik Društva likovnih umetnikov Slovenije, slikar in grafik Ivo Subić, otvoritvi so poleg domačinov in gostov prisostvovali tudi nekateri umetniki — razstavljalci. Istega dne dopoldne je do-

mača igralska družina postavila na oder Prežihovega Vornarca dramo »Pernjakovic«. Teden za tem so v Kostanjevici gostovali Celjani z dramatično igralsko družino Ane Frank, medtem ko so večer pred tem domači igralci ponovili Jurčičevega »Klosterskega žolnirja« v prireditvi organizatorja in vodje Dolenjskega kulturnega festivala v Kostanjevici, tov. Lada Smrekarja. Zaključen pa bo festival prihodnjo soboto in nedeljo z nastopom novomeškega pevskega zbora »Svobode« in znanje folklorne skupine Franceta Marolta iz Ljubljane. Ob času zborovanja slavstov iz vse Slovenije se bo Kostanjevica oddaljila spominu svojega drugega pomembnega umetnika Jožeta Cvelbarja, ki je omahnil na italijanskem bojišču v prvi svetovni vojni, star komaj enaindvajset let, s tem, da mu odkrije spominsko ploščo v Domu ljudske prosvete v Kostanjevici.

Mandatna doba starega občinskega odbora gre h koncu. V nedeljo je bila še zadnja seja, na kateri so obravnavali občinski moštvo poročilo komisije za volitve in imenovanja, izdal odlok o zaščiti grobišč, kjer so pokopani borec, talci in krive fašističnega terorja, in še nekaj drugih stvari, ki so bile na dnevnem redu seje. V nedeljo bodo že volitve in ljudje občine Kostanjevica — Podbočje se si bodo izvolili nov odbor, v katerega so predlagali kandidature na predvolilnih zborovanjih. Jasno je, da prav te dni ljudje mnogo razpravljajo o tem, kaj naj ustvari novi ljudski odbor, da bodo volitve v njim vsestransko zadovoljni. V prvi vrsti bo potrebna občini ugodna, zastavna, konstruktivna in skrajno energična beseda. Od take bo namreč imela občina lahko največ koristi.

Marsikdo drugod, da imajo največ povedati in da si lastijo ocenjevalno besedo prav tisti, ki vsa povojna leta niso niti s prstom mignili za izgradnjo naše socialistične skupnosti. Kakor drugi ljudski odbori, bo tudi naš moral s tem pospraviti, ker to ni v skladu niti s socializmom, niti socialistično demokracijo, niti s človeškim dostojanstvom. Kaj je narobe v naši sredini bomo presodili sami, zato imamo zbere volivcev, zato imamo množične organizacije, zato bo tu novi ljudski odbor.

Kaj čaka novi odbor?
Predvsem komunala dela: Kostanjevica ima zdaj toliko turistov, da bi potrebovala hotel. Pametno bi bilo za take namene urediti grajsko stavbo, ki je kot nalašč v lepem okolju in ima v sebi toliko kulturnih znamenitosti.

Naslednji problem, ki ga bo moral reševati novi občinski odbor, je dvig kmetijske proizvodnje preko arondacij, sistematičnega spreminjanja kulture, kar bomo dosegli z zasajevanjem hmelja. Le-ta, vse tako kaže, bi lahko znatno dvignili narodni dohodek, kar je za našo občino življenjskega pomena. Stanovanjsko vprašanje je tudi pri nas zelo pereče. Stanovanjski fond, v katerega vsi prispevamo, bo treba usmeriti v gradnje stanovanjskih hiš, ki bodo lahko sprejemale več strank. Istočasno pa bo treba popraviti ves stanovanjski fond, ki je danes sicer na razpolago, je pa v takem stanju, da za bivanje ni primeren. Tu mislimo predvsem nekdanje mestne hiše, za katere bi se morali stanovanjski svetovi bolj zavzeti in stvari bolj energično rešiti.

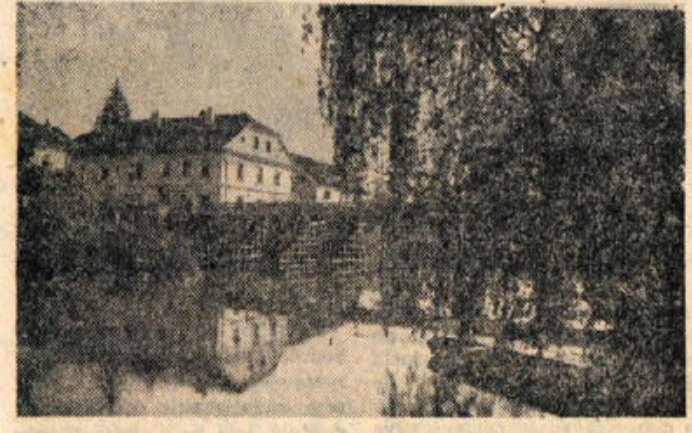
Kakšno večje podjetje je nujno potrebno
Velika skrb novega občinskega ljudskega odbora bo morala biti tudi v tem, kako najti primerno zaposlitev za kakih pet-

deset do sto oseb. Potrebno bi kako podjetje ali manjša industrija, s katero bi se dalo rešiti to perečo problematiko. Dosedanji odbor tega ni zmožal, ker je moral največkrat reševati le razna osebna nasprotja, ki so jih nekateri še podpohvalili z namenom, da skupnosti škodijo ne pa koristijo.

Precej prebivalcev bo lahko zaposlila melioracija, ki je tako potrebna, če se hočemo rešiti močvirja in poplavl. Najbrž tudi melioracija, oziroma regulacija Krke ni več daleč, saj so začela dela že v teku. Občinski odbor pa se bo moral v polni meri zavzeti tudi za obnovo vinogradov in sadovnjakov.

Problemov, takih in drugačnih, pa je še veliko, zlasti v okolici. Regulacija hudournika Skradnja se ne sme več odlagati in kmetje morajo priti do preproste poti. Prav tako je potrebno urediti tudi številna druga gorška in gozdna pota. Nekateri vasi so še zmeraj brez elektrike, čeprav moramo reči, da se je prav na področju elektrifikacije pri nas ogromno napravilo. V nekaterih vaseh je treba urediti tudi vprašanje pitne vode in gnojilnih jam. Seveda so to stvari, ki terjajo več let delca dela, pa tudi s strani občanov samih mnogo pomoči. Prostovoljno nestrokovno delo je lahko v celoti na bremenu občanov, ker se mora pač vsak vedeti, da se bres muje še čevlji ne obuje! Samo od sebe ne bo nič prišlo!

Naloga novega občinskega ljudskega odbora v Kostanjevici bodo torej velike in treba bo trdo delati, da bo občina prišla do ustavitve in preko nje do potrebnega napredka. Stvari bo treba obravnavati pametno, s govorništvom ni nič ali pa še manj kot nič, ker prinaša vsem tistim, ki mu nasledajo, zgodovinsko škodo. Napredek je pa v veliki meri odvisen od ljudi samih!

Kostanjeviški motiv

domače prebivalstvo in goste z bližnje in daleč okolice neposredno seznaniti vsaj z nekaterimi najvišjimi dosežki splošno slovenske kulturne dejavnosti. Tako je že prvi večer teh prireditev zaznamoval v kostanjeviški dvorani globokoumna in občeločevska klasična mladost, ki je v nepozabni kreaciji Sokrata po Lojzetu Potokarju in v čudovitem poslovenjenju Antona Sovreta tako popolnoma prevzela in pretresla poslušalstvo, kot bi površni poznavalec našega podeželskega prebivalstva nikdar ne pričakoval.

Naslednjo nedeljsko popoldne je v zgodovinskem okolju kostanjeviškega gradu, ki v svojih, v zadnji vojni prizadetih ruševinah skriva ostanke najlepše srednjeveške gradbene umetnine, zbralo preko dvatisoč poslušalcev in gledalcev, ki so z uvo odkritosrčno in dojemljivo srkali vase mlado in svežo muziko Smetanove »Prodane neveste«, zapete in zaigrane z najboljšimi pevci, ki jih danes Slovenci premoremo. Da je Marinka Vilma Bukovec bila poslušalcem še posebej všeč, je razumljivo, saj je kot Dolenjka našemu človeku še posebej blizu.

Temu vsekakor visoko kvalitnemu začetku kostanjeviških dnevov kulture je njihov

raven prebivalstva v posameznih krajih kot v celotnem narodu. Zakaj materialni in duhovni napredek sta med seboj tako nujno in tesno povezana, da si danes druga brez drugega skoraj ne moremo misliti, če hočemo doseči visoke cilje, ki jih imamo vsi pred očmi z izgradnjo naše socialistične družbe.

Zato je prav, je nadaljeval tov. Borštnar, da prinašajo osrednje ustanove in osebnosti slovenskega kulturnega in javnega življenja svoja umetniška dognanja neposredno ljudstvu na podeželju in je želja, da bi se tako pot posredovanja kulture in umetnosti nadaljevala tudi v bodoče. Obiskovalci takih prireditev, ki žive izven teh krajev, pa naj bi spoznali našo Dolenjsko, njene lepote, znamenitosti in posebnosti, kakor tudi njene napore in težave v njeni ekonomski in kulturni rasti tudi preko takih kulturnih prireditev, kot jih predstavljajo kostanjeviški festival.

Teden dni kasneje so prišli v Kostanjevico nekateri najvidnejši predstavniki naše sodobne književnosti in v polni zasedi dvorani pripravili intimen praznik naše lepše besede. Naslednjega dne se je Kostanjevica oddaljila spominu svojega rojaka, prerano umrlega stikarja in kiparja

Slovenska beseda je beseda praznika

V soboto, 5. oktobra, so v Kostanjevici nastopili vodilni slovenski pesniki in pisatelji, ki so skupno s prireditelji ljubljanske Opere Nado Vidmarjevcem in pianistko Dano Hubadovo priredili edinstven literarni večer. Literarni večer na slovenskem podeželju imajo velik pomen. Njihov namen je, seznaniti prebivalstvo z živimi besedo slovenskih ustvarjalcev in na ta način vzbuditi še večjo vzemno za branje dobrih knjig. Povsem zgrešeno je — in to si moramo biti še enkrat na lasnem — slaviti umetnike potem, ko jih več ni, jim postavljati spomenike in plošče, za njihovega življenja pa jim ne dati vsaj tiste osnovne pozornosti, ki je kot razdaljina in zrtvovalci ljudje zaslužilo. Na namen so imeli tudi prireditelji Dolenjskega kulturnega festivala. Hotelo so posredovati do lenjskemu prebivalstvu živo umetniško govornico, hotelo so posredovati slovensko praznično besedo, kar jim je s tem večerom v celoti uspelo.

Nastopajoči književniki so prebrali ali svoje najboljši stvaritve, ali pa odlomke iz najnovejših, še ne objavljenih del. Pesniki so povedali brali svoje najboljši pesmi, medtem ko so vsi trije pisatelji brali odlomke iz del, ki še niso izšla. Vsa od nastopajočih je naredil na poslušalce poseben vtis.

Bor s svojo partizansko pesmijo, ki ji je priključil še pesmi zadnjih dni, je stal pred ljudmi kot resničen bor, ki je raste in se razkošati v viharju naše narodne revolucije. Gradnik je nastopil s svojo prometjsko pesmijo s suvereno prešernovsko genialnostjo, Vipotnik pa z izklesano besedo naših dni kot pesnik, elgar prva knjiga se je uvrstila med zlate knjige naše poezije. Bevk, eden najbolj branih slovenskih pisateljev je bil navdušeno pozdravljen predvsem od mladine. Anton Ingolič je prebral odlomek iz nastajajočega romana, katerega bodo vsi, ki so poslušali, težko pričakovali, med tem ko je Miško Kranjec prebral odlomek iz povesti Macesni nad dolino, ki jo izšla v prihodnjih številih Dolenjskega kulturnega festivala v Kostanjevici in bo ostal zapisan v vseh srečih. Svoje mesto bo imel tudi v literarni zgodovini kot spomin na prvo srečanje največjih mojstrov slovenske besede z dolenjskim ljudstvom, ki jim je hvaležno za njihov obisk.

Naš likovni izraz

V okviru Dolenjskega kulturnega festivala se je v novih prostorih bodočega kostanjeviškega muzeja zbralo 23 sodobnih slovenskih slikarjev in kiparjev, ki razstavljajo okoli sedemdeset umetniških del v grafiki, oljih, temperi, pasteli, lesu, marmorju, bronu itd. Zanimiva družina je to, saj so zbrana domala vsa vidnejša imena sodobnega slovenskega likovnega izraza.

Taka razstava terja mnogo organizatorskih sposobnosti in potrpljenja, saj so ustvarjalci raztreseni po najrazličnejših krajih Slovenije. Razen tega je bilo mnogo skrbi s prostori, ki so kar čez noč zrasti v zgradbi starodavneega kostanjeviškega gradu, kjer je bila nekdo stara prosvetna dvorana. Toda prav festivala mizrija je zemlja vzrok, da so ti prostori tako hitro prišli do svojega namena, ker bi jih morda še dolgo nihče ne pogledal.

...Trinajst kostanjeviških »godbenikov« neutrudno svira vsak dan ob času festivala...

Toda pojdmimo k razstavi! V prvi vrsti bi se kazalo ustaviti pri slikarstvu, ki je bilo odločilno za tako razstavo. Ta misel je, dati umetno ljudstvu in ga z njo prepoznati. Tak je tudi namen umetniškega izraza, da v okviru pravnem govoru akad. slikar Ivo Subić, predsednik društva slovenskih likovnih umetnikov. Prireditelj se bil mnenja, da je treba ljudi informirati, kaj naši likovni ustvarjalci delajo, kaj so, kaj kdo danes v naši sredini dela in živi in kako so njegova stremjenja. Zato so na razstavi umetniki najrazličnejših umetniških naziranj in stremenj, umetniki treh generacij, to je starejše, srednje in mlajše. Razpored prostorov so lepo rešili akad. slikarji Vlado Lamut in Miro Kugler, ki so arhitekti Filipčič je sam po sebi daje energijo in v okviru možnosti zaključeno estetsko formo.

Učinek, ki ga imajo na obiskovalca umetnine, je pač odvisen od umetnikovega ognja, izpovedovine moči in kreativne sposobnosti. Gotovo je, da na prostega človeka dela nekaterih popularnih umetnikov deluje že zato, ker jih je ustvaril umetnik velikega slovesa, kakor Jakac, Mihelič, Debenjak, Pavlovec itd. Čeprav je istočasno res ravno v teh delih tista enkratna in dragocena umetniška sila, ki človeka prevzame in osvobodi.

Veliko zanimanja vzbujajo dela slikarjev domačinov, to je umetnikov, ki ustvarjajo na Dolenjskem. Nekatera dela so nastala celo v Kostanjevici, saj je znano, da zahaja tja vedno pogosteje in vedno več umetnikov. Ta dela ljudje še posebno pazljivo in kritično gledajo. Vendar je celotna razstava tako resno uradna, da skoraj ne moremo govoriti o kakih podpoprednih stvaritvah, nasprotno, kakor stvaritve je teških, da so zanj velika naša povodna imena, bi dejala čast katerikoli razstavi v naših kulturnih centrih. Od domačinov razstavljajo Stoviček, ki ima zelo veliko obudovalcev svojih plastik, Stiplovec, Miro Kugler, Izidor Mole in Vlado Lamut. Rodom iz Kostanjevice je tudi Alenka Gerlovič, iz Krškega pa Jože Čiuh. Med tem, ko ima Stiplovec eno samo delo, Jože Čiuh dve, je Kugler predstavil petdeset slikovnih del, od katerih vzbujajo veliko pozornost Spomin na van Gogha in Kmečki punt. Vlado Lamut ima na razstavi več del v posebni sobi, saj je zagledal mnogo pomoči, da bi se Kostanjevicanom tako z nasveti kot s konkretnim delom. Lamut ima na razstavi tudi dve ožji, ki ju je ustvaril prav za to razstavo.

Zanimiva in ljudem zelo blizu so dela Lojzeta Perka, ki je zadnja leta začel zahajati tudi na Dolenjsko. Razstavlja motive iz njegove Notranje. Največ obudovalcev vzbujajo njegova dela, čeprav je umetnik v ostalih razstavljenih delih morda slikarsko močnejši. Domačin Zoran Didek razstavlja dve ožji, ki sta nastali lanske poletje v Podbočju in sta ne samo zanimivi, marveč tudi zelo domant stvaritvi, razstavlja pa tudi dve riebi.

Ivo Subić razstavlja bohinski sejem, svojsko upodobitev motiva, ki je redek, pa vendar zelo zanimivi tudi v slikarstvu in ne samo v literaturi.

Dela Toneta in Franceta Kralla imajo prav tako lep krog obudovalcev. Za preproste ljudi je posebej zanimiva slika Toneta Kralla »Branje«, medtem ko Franceta Kralla deluje močno s svojo poezijo v lesu pa tudi v barvnih upodobitvah Ljubljane, grozdja, vhoda v svoj atelje itd. Franceta Krall je tako kot v stari študentski dobi, ko je nastopil tudi na tej razstavi, saj ima razstavljenih skoraj največ eksponatov.

Kiparji so zastopani z mojstri Kalini preko Smerduja do Batiča, prefara in Kranca. Mladi so se predstavili z močnimi deli in prijetno presenečajo. Morda dela Stojana Batiča preproste človeka malo zmedejo, čeprav so umetniško dograne stvaritve zelo zanimive in zanimive. Razstavlja, ki jo lahko štejemo za reprezentativno, saj doslej take na Dolenjskem še ni bilo, lahko zlasti preko šolske mladine znatno vpliva na ustvarjanje naslednjega človeka, ki bo bogato vzgledno in učno sredstvo, zato bi bilo prav, da si jo ogleda vsa šolska mladina bližnjih šol. Brežica so so se v tem pogledu že razgledale, saj prihaja gimnazijska mladina z učitelji in profesorji. Toliko likovnega bogastva ni bilo doslej še nikoli zbranega v naših krajih.

Prireditelji so z obiskovalci delali hvila umetnikom, ki so prišli med ljudstvo, katero cenijo njihove napore in snovanja in si iskreno želijo še več takih srečanj.

Ob petem praznovanju občinskega praznika toplo čestitamo vsem delovalnim ljudem in kolektivom naše občine in želimo nadaljnjih ustvarjalnih uspehov pri gradnji socialistične domovine!

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR KOSTANJEVICA - PODBOČJE

Občinski odbor SZDL	Občinski odbor ZVVI
Občinska komite ZKS	Kmetijska zadruga, Kostanjevica
Občinski komite LMS	Vinarska zadruga, Kostanjevica
Občinski odbor ZB	Trgovsko podjetje, Kostanjevica
Občinski odbor Zveze ženskih društev	Prosvetno društvo »Lojze Košak«
Združenje rezervnih oficirjev, občinski odbor Kostanjevica - Podbočja	Planinsko društvo
	Turistično društvo
	Društvo prijateljev mladine
	Društvo upokoencev

Volite tiste, ki jim na srcu leži enotnost in enokopravnost jugoslovanskih narodov, njihovo blagostanje in družbeni napredek, nedotakljivost človeškega dostojanstva in človeške osebnosti.

Razen rekonstrukcije novomeškega vodovoda pa se je pričelo tudi z gradnjo novih objektov kot so vodovod Zatočevce, vodovod Senturje, vodovod Smolenja vas in vodovod Cegelnica.

DELANIM KRAJEVNIM ODBOROM VEČ SRDSTEV!
Tudi občinske ceste in vaška pota se je v zadnjih letih resneje popravljalo: od lanske jeseni do sedaj jih je bilo popravljenih preko 40. Občinski ljudski odbor je precej prispeval v raznem materialu in denarnih sredstvih (prekora 2.500.000), ki jih je nakazal krajevnim odborom. Prebivalci posameznih vasi pa so z delom prav tako veliko prispevali. Le redki krajevni odbori in prebivalci nekaterih vasi niso pri tem delu pokazali zanimanja. Prav je, da tudi v bodoče občinski ljudski odbor podpre z denarnimi sredstvi in raznim materialom le tiste krajevne odbore, na katerih območju so prebivalci pripravljali sodelovali in pomagati z delom. Na nekaterih občinskih cestah bi bili potrebni stalni cestarji, kar pa sedaj ljudski odbor z ozirom na materialna sredstva še ni mogel urediti.

več denarnih zavodih oziroma hranilnicah in tudi uspela, mora jo tudi druga podjetja in ustanove posnemati, delavski svet in upravni odbori pa morajo biti pobudniki za reševanje tega vprašanja. Od l. 1945-1957 je bilo v Novem mestu zgrajenih 573 stanovanj državnega in privatnega sektorja. S takim tempom stanovanjske izgradnje ne bo mogoče v bližnji bodočnosti rešiti več sto tujnih priselcev. Številno vrz grajevnih stanovanj v letu 1956 in 53 stanovanj, ki bodo zgrajena v letošnjem letu, pa dokazuje, da se je z ustanovitvijo sklada za stanovanjsko izgradnjo pričel ta problem intenzivneje reševati.

skupno 63 učilnic, vendar s stanjem ne moremo biti zadovoljni, saj so skoraj vse naše šole preobremenjene s poukom in učenčiki, pouk se odvija v dveh, v nekaterih šolah celo v treh izmenah, oprema pa je v glavnem zelo stara in nesodobna. V takih razmerah je težko dosegati dobre uspehe, zlasti še, ker nam občutno primanjkuje učnega kadra. Poleg večjih sredstev, ki jih je prispeval ukrajni ljudski odbor do l. 1956, je občina v l. 1956 razen rednega proračuna za materialne izdatke šol dala 3.000.000 din za večja popravila v šolah Birčna vas, Karteljevo, Brusnice, Mali Slatnik, Podgrad, Smarjeta itd. Mimo tega je bilo v preteklem letu nabavljenih nekaj sodobnih učilnic (3 diaporojektorji s kinoteko) in 2 kompletni opremi za dve učilnici (Birčna vas, Smarjeta). Letos je namenjenih okrog 7 milijonov dinarjev za nadhajevanje gradbenih del v Stopičah, Smarjeti in Gabrju, za kanalizacijo in ureditev sanitarij v internatu Smebel itd. Razen tega so bile v tem letu nabavljene 4 kompletne šolske opreme in nekaj učilnic. Kritično bi treba tudi stroške, ki bodo nastali v zvezi s pomočjo UNICEF našim šolam, ki teptjo na praznovanju voda, in to:

Birčna vas, Mirna peč, Grčevje, Trška gora, Karteljevo, Globočdol, Brusnice, Dolž, Mali Slatnik in Podgrad. Ti stroški bodo znašali najmanj 1.000.000 din. Pri teh delih bo potreben prihodek državljanov v delu, ker bo le na ta način možno z razpoložljivimi sredstvi doseči pravi uspeh te, za zdravje naše mladine tako pomembne akcije.

V vseh šolah je blizu 3.500 otrok v 100 oddelkih. Učni kader je preobremenjen, zato trpi kvaliteta pouka. Šolska reforma pa bo vprašanje kvalitete kadra še bolj zaostala, saj dobijo vsi razredi osnovnih šol stopnjo sedanjega nižje gimnazije, kjer opravljajo sedaj predmetni pouk učitelji. S tem v zvezi je občina razpisala vrsto štipendij, ki naj našim šolam v bližnji bodočnosti zagotovijo dober strokovni kader. Za učitelje pripravilke je svet za šolsko organizacijo pedagoški tečaj, ki se ga je udeležilo 40 učiteljev. Svet je organiziral tudi kmetijski tečaj za učitelje. Pri 9 šolah smo uredili vrtove, na katerih naj mladina dobi osnovno znanje za napredno proizvodnjo v kmetijstvu. Skupna površina teh vrtov znaša 1.50 ha.

Kulturnoprosvetna društva, ki jih je 26, imajo 16 dramatskih skupin, 8 pevskih zborov, 5 tamburaških, 6 lutkovnih krožkov, 11 knjižnic, 3 ljudske univerze in 1 orkester. Spričo dobre volje do dela bi društva lahko delala mnogo bolje in več, če bi imela primerne prostore, opremo in strokovni kader. Za najnujnejše potrebe podeželskih društev (ureditev odrov, knjižnice itd.) bo letos porabljenih preko 1 milijon dinarjev. Tako so bili v l. 1956 in 1957 za silo urejeni odri v Stopičah, Smarjeti in Otočcu, razen še nekaterih manjših po šolah. Novo mesto je dobilo novo odsko razsvetljavo v urejeni dvorani. Prireditelji smo režiserski tečaj, ki se ga je udeležilo 25 mladih kulturnih delavcev. Sminkarski in pevovski tečaj pa bosta organizirana v jeseni.

PO VOJNI SMO ZGRADILI 578 STANOVANJ
Eden izmed zelo perečih problemov naše komunale dejavnosti je stanovanjska izgradnja. Temu vprašanju se je deloma iz objektivnih vzrokov prva leta po vojni posvečalo premalo pažnje. Z naraščanjem industrijske proizvodnje in razvoja na ostalih področjih bi bili potrebni stalni cestarji, kar pa sedaj ljudski odbor z ozirom na materialna sredstva še ni mogel urediti.

Eden izmed zelo perečih problemov naše komunale dejavnosti je stanovanjska izgradnja. Temu vprašanju se je deloma iz objektivnih vzrokov prva leta po vojni posvečalo premalo pažnje. Z naraščanjem industrijske proizvodnje in razvoja na ostalih področjih bi bili potrebni stalni cestarji, kar pa sedaj ljudski odbor z ozirom na materialna sredstva še ni mogel urediti.

Eden izmed zelo perečih problemov naše komunale dejavnosti je stanovanjska izgradnja. Temu vprašanju se je deloma iz objektivnih vzrokov prva leta po vojni posvečalo premalo pažnje. Z naraščanjem industrijske proizvodnje in razvoja na ostalih področjih bi bili potrebni stalni cestarji, kar pa sedaj ljudski odbor z ozirom na materialna sredstva še ni mogel urediti.

Eden izmed zelo perečih problemov naše komunale dejavnosti je stanovanjska izgradnja. Temu vprašanju se je deloma iz objektivnih vzrokov prva leta po vojni posvečalo premalo pažnje. Z naraščanjem industrijske proizvodnje in razvoja na ostalih področjih bi bili potrebni stalni cestarji, kar pa sedaj ljudski odbor z ozirom na materialna sredstva še ni mogel urediti.

Eden izmed zelo perečih problemov naše komunale dejavnosti je stanovanjska izgradnja. Temu vprašanju se je deloma iz objektivnih vzrokov prva leta po vojni posvečalo premalo pažnje. Z naraščanjem industrijske proizvodnje in razvoja na ostalih področjih bi bili potrebni stalni cestarji, kar pa sedaj ljudski odbor z ozirom na materialna sredstva še ni mogel urediti.

Eden izmed zelo perečih problemov naše komunale dejavnosti je stanovanjska izgradnja. Temu vprašanju se je deloma iz objektivnih vzrokov prva leta po vojni posvečalo premalo pažnje. Z naraščanjem industrijske proizvodnje in razvoja na ostalih področjih bi bili potrebni stalni cestarji, kar pa sedaj ljudski odbor z ozirom na materialna sredstva še ni mogel urediti.

Kostanjeviške prireditve
Sobota, 19. oktobra ob 20. Večer jugoslovanskih ljudskih pesov. Gostuje Maroltova akademska folklorna skupina.
Ponedeljek, 21. oktobra ob 10h Akademija s sodelovanjem pevskega zbora DPD Svoboda Bršljan.
Torek, 29. oktobra ob 11. do poldne bodo odkrili spominsko ploščo pesniku Jožetu Cvelbarju v navzočnosti slovenskih slavistov. Govoril bo univ. profesor Anton Slodnjak.

S kakšnim cepivom bomo cepili proti otroški paralizi?

Nekateri članki, ki smo jih zasledili zadnja leta v dnevnem časopisu, niso bili vedno najbolj popolnoma za cepljenje proti otroški ohromelosti. Prvo poskusno cepljenje v letu 1935, ki je bilo močno preužnjeno, je okužilo nekaj oseb. Podobno se je zgodilo leta 1955, ko je pri proizvodnji v neki tovarni nastala napaka in sta dve seriji cepiva spet povzročili nekaj obolenj. Od tedaj dalje je kontrola tako izredno poudarjena in vsestranska, da je vsaka nevarnost skoraj nemogoča, vsekakor pa nič večja kot pri cepljenju zoper katerikoli drugo bolezen. Praktično nevarnosti zaradi cepljenja ni.

KAKO CEPIVO PREIZKUŠAJO?

Sprememba barve je sicer takojšen znak, da se cepivo ne sme uporabljati. Ne pove pa se vsega. Cepivo pridajo v laboratorijih tkivni kulturi in ga v cepivo poskusnim živalim v živočevje. Če tkivna kultura v roku raste, brez motenj in če živalim ni nič, je cepivo dobro. Vendar tudi vse poskusne živali pobijejo po 18 dneh in nato natančno preiščejo njihovo osrednje živčevje, če ni kakih sprememb. Sele sedaj je cepivo sposobno za uporabo. Vendar to ne zadostuje. Ko je tovarna cepiva vse te preizkuse naredila, jih ponovi še državni laboratorij in če še sedaj ni nikakih pritožb, gre cepivo v promet.

Preizkušajo pa tudi učinkovitost cepiva. Cepivo določeno število opic, ki jih po določenem času okužijo z večkratno smrtno dozo živih virusov paralize. Živali ne smejo pokazati nikakih znakov in morajo ostati popolnoma zdrave, če je cepivo v redu. Če živali zbole ali poginejo, je cepivo slabo. V vsakem primeru, ki pokaže najmanjšo motnjo, zažrejo vse cepivo tiste serije.

Zaradi teh in takih kontrol je cepivo tako izredno drago.

KJE SO ŽE CEPILI?

V ZDA je bilo cepljenih nekako 30 milijonov ljudi, v Kanadi pa milijonov otrok in bo do konca leta 1958 cepljeno vse prebivalstvo do 19 let starosti. V Braziliji in Čilu so začeli cepiti otroke od 3 mesecev do 6 let, v CSR s cepili letos nad 2 milijona otrok v starosti od 6 mesecev do 7 let, ponekod tudi do 14 let. Na Danskem cepijo vse do 40 let starosti, na Finskem so cepili 110.000 otrok. V Franciji so cepili nekaj sto tisoč oseb. Zapadna Nemčija je cepila otroke v prvih letih življenja. Velika Britanija je cepila pol milijona otrok. Holanci so cepili otroke stare do 5 let, Irski do 2 leti, Norvežani pa do 7 let. Poljski so cepili 100.000 otrok. Na Švedskem so cepili skoraj milijon otrok v starosti do 12 let, bodo pa cepili vse prebivalstvo do 40 let. Švicarji so cepili otroke od 2 do 14 let, Urugvajčani od 8 mesecev do 3 let, Sovjeti pa da 10 oziroma 15 let.

REZULTATI CEPLJENJA?

Pokazalo se je povsod po svetu, da Salikovo cepivo ob-

varuje pred otroško paralizo po drugem cepljenju 75 odstotkov cepljenih, če stedi tretja injekcija, je pa strah pred obolenjem docela odveč.

NACIN CEPLJENJA?

Vsak cepljeni otrok bo pregledan na licu mesta. Pregledal ga bo njegov domači zdravnik, ki ga najbolj pozna. To delo je odgovorno in je prav, da starši pomagajo temu zdravniku s svojimi opažanji v zadnjem času. Večkrat starši hitro opazijo spremembe na svojem otroku, ki so morda važne za presjeto otrokove sposobnosti. Sele potem, ko bo otrok pregledan, bo cepljen, kar bo opravil cepitelj, ki ima v tem že prakso, da bo delo hitreje potekalo. Kakor je važno in odgovorno delo cepitelja, ki odgovarja za učinkovitost cepljenja, je prav gotovo izredno važno in z veliko odgovornostjo združeno delo zdravnika - pregledovalca, ki mora postopajati hitre odločitve. Z redom in potrpežljivostjo boste starši pomagali ekipi, ki vas bo obiskala na cepišču, določenem za vaše področje.

Dr. Božo Oblak

KAKO IZDELUJEMO CEPIVO?

Metodo, ki jo načelno uporabljajo za izdelavo cepiva, je izdelal znanstvenik dr. Jonas Salk. Virus najprej goji v laboratorijih nekaj dni pri 37°C v kulturah živih tkivnih celic, nato ga naredi neškodljivega s formalinom, ga pravilno razredijo in dodajo male količine penicilina in streptomocina, da bi se cepivo ne okužilo s kakimi drugimi škodljivimi klicami. Ko izdelanemu cepivu primešajo kot indikator še fenolno rdečilo, kar daje svetlordečo barvo cepivu. Če se ta barva spremeni, cepivo ni v redu.

IVAN GROS - 60-LETNIK

9. oktobra praznuje tisti in skromni upokojenec IVAN GROS iz Kanjarice pri Črnomlju 60-letnico svojega na videz mirnega, a v resnici burnega življenja. Luč življenja je zagledal v Hrčkovih kuni v Sremski, kot srednješolske so ga vojne razmere vrže v razbuzgane valove življenja. Nato je jadrski sloj delovno dobo kot uslužbenec v rudarstvu, kateremu je bil zvest od prvga nastopa službe do upokojitve v mlinskem letu. V zadnjem času je služeval kot računovodja rudnika Kanjarice.

Ivan Gros je sicer odločil službene dolžnosti, toda še vedno rad prihiti na pomoč s svojim znanjem, podjetjem in ustanovam. Posebno aktiven je ostal v družbenih organizacijah, stani na športnem področju, saj je med najaktivnejši člani upravnega odbora NK »Bela krajina«. Tov. Gros je priljubljen član mlade družbe, za ves njegov trud mu izrekamo globoko zahvalo in želimo: SE NA MNOGA LET!

ŠPORT IN ELEŠNA ZGOJA

ODBOJKA

PARTIZAN A - PARTIZAN B 3:2

V okviru priprav za kvalifikacijske tekme za vstop v zvezno odbojkaško ligo sta se pred peto nedeljo v Novem mestu pomerili prva in druga ekipa domaćega Partizana. Zaradi nezgornje igre nekaterih članov prve ekipe tekma ni dosegla svojega namena. Ker je kvalifikacijski turnir že precej blizu, bi bilo treba v preostalem času pridno trenirati. Nič ne ve v kakšni formi so nastopniki - privak Hrvaške (vrednotno zagrebška Lokomotiva) in privak Črne gore, zato je treba še posebno paziti, da se ne bi ravno na zadnji stopnici, spotalnili in se znova vrnil v republiško ligo. Ker je Odbojkaška zveza Jugoslavije zahtevala, da se kvalifikacijske tekme igrajo ravno 27. oktobra, bodo pokalniki turnir najboljših slovenskih odbojkaških ekip, ki bi moral biti isto nedeljo v Novem mestu in v počastitev občinskega praznika, preložili na naslednjo nedeljo 3. novembra. Tudi ženska ekipa novomeškega Partizana ima pred seboj važne tekme. Prihodno nedeljo bo v Ljubljani igrala turnir za prvinstvo Slovenije, na katerem bodo poleg Novomeščank nastopile tudi odbojkarice Maribora in ZOK Ljubljane. Zmagovalci bo uradni privak LIS za leto 1957, ki se bo nato pomeril s privakom Hrvaške za vstop v zvezno ligo.

NOGOMET

KRIM (Ljubljana): ELAN 6:1

Nogometna enajstovrstna novomeška Elana je šla pred peto nedeljo v Ljubljano, kjer se je pomerila z drugimi najboljšimi igralci, ki zaradi bolezni niso bili sposobni za nastop. Ker pa Krim ne nastopa v konkurenci, se tekma ne bo štela v lestvici, zato se položaj Novomeščanov ni nič spremenil. Prihodno nedeljo bodo Elanovci spet nastopili pred domačo publiko. Pomerili se bodo z ekipo kočevskega Partizana.

BELA KRAJINA: JAVORNIK 4:1 (1:1)

V sedmem kolu prvenstvenih tekem nogometne podzveze Ljubljana je v nedeljo 13. oktobra Črnomeljčanka Bela krajina krepko porazila nogometni klub Javor-

ROKOMET

DERBY V ČRNOMLJU

V počastitev volitev v ljudske odbore je v nedeljo Partizan Črnomelj igral tekmo v našem rokometu. V predtekmi so pomerile igralke Partizana A in B moštvo. Zmagalo je A moštvo z visokim rezultatom 6:0. Rezultat pa ne ustreza dejstvu, ker so bile pionirke zelo poštovovalne in bi manjši rezultat bolj ustrežal. V glavni tekmi sta se sestala domači garnizon JLA in javnenska šola. V vrstah JLA so bili zelo dobri igralci in so brez težav premagali javnensko šolo s 26:9. Zelo razveselilivo, se da se je v Črnomlju pričela tudi javnenska mladina udeleževati v športu. Obe tekmi je dobro sodil Smrekar.

LAHKA ATLETIKA

MARJAN POTRČ - 185 cm V SKOKU V VIŠINO

Prihodno nedeljo je bilo na Reki tradicionalno srečanje republikanskih moških atletskih reprezentanc Hrvaške in Slovenije. V skoku v višino je odločilno zmagovalen naš mladeni atletski predstavnik, zastopalca združenja dolnenaškega atletičarja iz Novega mesta in Končiča iz Kočevja. Marjan Potrč je s skokom 185 cm postavil letošnji najboljši rezultat v Sloveniji, med čimani in sovjetskimi rekord Slovence. Lati rezultat velja kot nov

Rdeči križ pred novimi nalogami

Pred kratkim je bila v Sentjerneju seja širšega odbora Rdečega križa, na katero so bili povabljeni predstavniki vseh množičnih organizacij, zastopniki občinskih organizacij, članstvo in šolska upraviteljstva. Seje sta se udeležila tudi predsednik okrajnega odbora Rdečega križa ing. Zobec in referent za finance tovariš Morceti.

Referent Zobec je pozdravil navzoče in govorila o delu in pomenu Rdečega križa; to delo se je zelo povečalo in mu je potrebna pomoč vseh organizacij. Poudarila je, da je delo pri RK postalo čezmerno in da vsa ni mogoče opravljati brezplačno le na prostovoljni osnovi.

Govorila sta tudi inž. Zobec in tov. Morceti. Povedala sta, da prihaja v zadnjih dveh letih iz inozemstva pomoč v živilih in tehniškem obsegu, da presega po vrednosti vse davčne dajatve novomeškega okraja. RK širi med ljudstvom osnovno zdravstveno prosveto. V ta namen prireja glavni odbor RK po vseh brezplačna predavanja, združena z letnimi poučnimi zvočnimi filmi. Tudi letošnja bodo zdravstveni tečajji za dekleta, v katero bo treba pritegniti še vse tiste, ki se lani tečajev niso udeležile. Tudi druge starše žene in matere je treba povabiti k tem zanimivim poučnim predavanjem.

Lep pevski večer v Črnomlju in Metliki

Z vzhodnim glasom »Notranji celobokranje« so peveci Delavskega društva Svoboda iz Podpeči pri Presejerju 5. in 6. oktobra obiskali Črnomelj in Metliko in priredili tamokšnjemu občinstvu 2 kvalitetna pevška večera. Pod spretno roko pevovodja prof. Fr. Mileka, po rodu Črnomeljčan, sta ženski in mešani pevski zbor zapela vrsto ljudskih in umetnih pesmi, ki so jih vsi občinstva in preden izvedbi takoj zajelo in navdušeno poslušale. Veliko spontanega priznanja sta počela zlasti pevovodja in sopranistka Marija Tegelj. Škoda, da zaradi sončne sobote in nedelja, ko je bilo mnogo ljudi v trgovji, nista bila predvideti tako obiskani, kot bi zaslužili.

Pogovorili smo se s starši

Ob zaključnem dnevu letošnjega Tedna otroka se je zbralo v Prečni lepo število staršev na posvet v takojšnji šoli. Upraviteljica šole je povedala o novi reformi šole ter mudi osemletki v okraju, o ugem načrtu in organizaciji ter delu šolskega odbora. Sledil je referat o zdravstvu s posebnim poudarkom na pomenu cepljenja proti paralizi ter o delu in nalogah PRK, nakar so navzoči izvolili starešinski svet. Starši so tudi slišali poročilo o letošnji šolski mlečni kuhinji; objubiljo so mesečni prispevek in izvolili poseben svet, ki bo pomagal šolski kuhinji. Z zanimanjem so poslušali tudi poročilo o delu pionirjev v letošnjem letu in pripravah na vrsto nastopov kot pevskega zbora in dramske skupine, ki bo pred 29. novembrom nastopila tudi v Radju Ljubljana. Za pionirsko organizacijo so iz svojih vrst izvolili tudi starešinski svet.

Bogatemu in zelo plodnemu posvetu je sledil še razgovor z razredniki o delu otrok in sodelovanju doma s šolo. Zdi se nam, da je bil v Prečni tako posrečeno proslavljen za ključek Tedna otroka, z zaupanjem, da bodo tako starši kot organizacije in prosvetni delci posvečali skrb otrokom tudi v bodoče.

—jt—

Šolski kuhinji naj dobivajo malico po možnosti vsaj učenci, saj se vsi otroci brez izjeme potrebujejo dodatne hrane: mleka, sladkorja, riža, kruha, stro, kakovca, marmelade itd. Občinski ljudski odbor pa mora nuditi finančno pomoč šolskim kuhinj, kakor tudi podporo za vzdrževanje administrativne osebja občinskega odbora RK. Vse organizacije naj pri tem pomagajo. Treba je pomnožiti članstvo in ustanoviti samostojne krajevne odbore RK v OREHOVICI, BELI CERKVI, NA DRCI in v ZAMEŠKEM. Šole naj včlanijo učence v podmladek RK. Vsa članarina na šolah tako ostane za potrebe učencev.

Ob koncu uspele se je odbor RK v Sentjerneju sklenil prirediti akademijo, pri kateri naj bi pomagali vsi, da bo čim bolj uspešna.

Prodajamo gospodarske poslepe (skedenj) deloma zidano, deloma iz hrastovega lesa, v dobrem stanju. Naslov v upravi lista (597-5).

Prodajam psa veljaka, starega 5 mesecev. Naslov v upravi lista (596-5).

16. oktobra sem izgubil od Mokre polja do Novega mesta moji tornjo rračno sesalco, poštenega najditelja prosim, naj jo vrne proti nagradi od 500-1000 din v upravo Dolnjskega lista. (598-57).

Prodajam kompletno spalnico iz

Šolski kuhinji naj dobivajo malico po možnosti vsaj učenci, saj se vsi otroci brez izjeme potrebujejo dodatne hrane: mleka, sladkorja, riža, kruha, stro, kakovca, marmelade itd. Občinski ljudski odbor pa mora nuditi finančno pomoč šolskim kuhinj, kakor tudi podporo za vzdrževanje administrativne osebja občinskega odbora RK. Vse organizacije naj pri tem pomagajo. Treba je pomnožiti članstvo in ustanoviti samostojne krajevne odbore RK v OREHOVICI, BELI CERKVI, NA DRCI in v ZAMEŠKEM. Šole naj včlanijo učence v podmladek RK. Vsa članarina na šolah tako ostane za potrebe učencev.

Ob koncu uspele se je odbor RK v Sentjerneju sklenil prirediti akademijo, pri kateri naj bi pomagali vsi, da bo čim bolj uspešna.

Prodajamo gospodarske poslepe (skedenj) deloma zidano, deloma iz hrastovega lesa, v dobrem stanju. Naslov v upravi lista (597-5).

Prodajam psa veljaka, starega 5 mesecev. Naslov v upravi lista (596-5).

16. oktobra sem izgubil od Mokre polja do Novega mesta moji tornjo rračno sesalco, poštenega najditelja prosim, naj jo vrne proti nagradi od 500-1000 din v upravo Dolnjskega lista. (598-57).

Prodajam kompletno spalnico iz

Šolski kuhinji naj dobivajo malico po možnosti vsaj učenci, saj se vsi otroci brez izjeme potrebujejo dodatne hrane: mleka, sladkorja, riža, kruha, stro, kakovca, marmelade itd. Občinski ljudski odbor pa mora nuditi finančno pomoč šolskim kuhinj, kakor tudi podporo za vzdrževanje administrativne osebja občinskega odbora RK. Vse organizacije naj pri tem pomagajo. Treba je pomnožiti članstvo in ustanoviti samostojne krajevne odbore RK v OREHOVICI, BELI CERKVI, NA DRCI in v ZAMEŠKEM. Šole naj včlanijo učence v podmladek RK. Vsa članarina na šolah tako ostane za potrebe učencev.

Ob koncu uspele se je odbor RK v Sentjerneju sklenil prirediti akademijo, pri kateri naj bi pomagali vsi, da bo čim bolj uspešna.

Prodajamo gospodarske poslepe (skedenj) deloma zidano, deloma iz hrastovega lesa, v dobrem stanju. Naslov v upravi lista (597-5).

Prodajam psa veljaka, starega 5 mesecev. Naslov v upravi lista (596-5).

16. oktobra sem izgubil od Mokre polja do Novega mesta moji tornjo rračno sesalco, poštenega najditelja prosim, naj jo vrne proti nagradi od 500-1000 din v upravo Dolnjskega lista. (598-57).

Prodajam kompletno spalnico iz

Šolski kuhinji naj dobivajo malico po možnosti vsaj učenci, saj se vsi otroci brez izjeme potrebujejo dodatne hrane: mleka, sladkorja, riža, kruha, stro, kakovca, marmelade itd. Občinski ljudski odbor pa mora nuditi finančno pomoč šolskim kuhinj, kakor tudi podporo za vzdrževanje administrativne osebja občinskega odbora RK. Vse organizacije naj pri tem pomagajo. Treba je pomnožiti članstvo in ustanoviti samostojne krajevne odbore RK v OREHOVICI, BELI CERKVI, NA DRCI in v ZAMEŠKEM. Šole naj včlanijo učence v podmladek RK. Vsa članarina na šolah tako ostane za potrebe učencev.

Ob koncu uspele se je odbor RK v Sentjerneju sklenil prirediti akademijo, pri kateri naj bi pomagali vsi, da bo čim bolj uspešna.

Prodajamo gospodarske poslepe (skedenj) deloma zidano, deloma iz hrastovega lesa, v dobrem stanju. Naslov v upravi lista (597-5).

Prodajam psa veljaka, starega 5 mesecev. Naslov v upravi lista (596-5).

16. oktobra sem izgubil od Mokre polja do Novega mesta moji tornjo rračno sesalco, poštenega najditelja prosim, naj jo vrne proti nagradi od 500-1000 din v upravo Dolnjskega lista. (598-57).

Prodajam kompletno spalnico iz

Šolski kuhinji naj dobivajo malico po možnosti vsaj učenci, saj se vsi otroci brez izjeme potrebujejo dodatne hrane: mleka, sladkorja, riža, kruha, stro, kakovca, marmelade itd. Občinski ljudski odbor pa mora nuditi finančno pomoč šolskim kuhinj, kakor tudi podporo za vzdrževanje administrativne osebja občinskega odbora RK. Vse organizacije naj pri tem pomagajo. Treba je pomnožiti članstvo in ustanoviti samostojne krajevne odbore RK v OREHOVICI, BELI CERKVI, NA DRCI in v ZAMEŠKEM. Šole naj včlanijo učence v podmladek RK. Vsa članarina na šolah tako ostane za potrebe učencev.

Ob koncu uspele se je odbor RK v Sentjerneju sklenil prirediti akademijo, pri kateri naj bi pomagali vsi, da bo čim bolj uspešna.

Prodajamo gospodarske poslepe (skedenj) deloma zidano, deloma iz hrastovega lesa, v dobrem stanju. Naslov v upravi lista (597-5).

Prodajam psa veljaka, starega 5 mesecev. Naslov v upravi lista (596-5).

16. oktobra sem izgubil od Mokre polja do Novega mesta moji tornjo rračno sesalco, poštenega najditelja prosim, naj jo vrne proti nagradi od 500-1000 din v upravo Dolnjskega lista. (598-57).

Prodajam kompletno spalnico iz

Šolski kuhinji naj dobivajo malico po možnosti vsaj učenci, saj se vsi otroci brez izjeme potrebujejo dodatne hrane: mleka, sladkorja, riža, kruha, stro, kakovca, marmelade itd. Občinski ljudski odbor pa mora nuditi finančno pomoč šolskim kuhinj, kakor tudi podporo za vzdrževanje administrativne osebja občinskega odbora RK. Vse organizacije naj pri tem pomagajo. Treba je pomnožiti članstvo in ustanoviti samostojne krajevne odbore RK v OREHOVICI, BELI CERKVI, NA DRCI in v ZAMEŠKEM. Šole naj včlanijo učence v podmladek RK. Vsa članarina na šolah tako ostane za potrebe učencev.

Ob koncu uspele se je odbor RK v Sentjerneju sklenil prirediti akademijo, pri kateri naj bi pomagali vsi, da bo čim bolj uspešna.

Prodajamo gospodarske poslepe (skedenj) deloma zidano, deloma iz hrastovega lesa, v dobrem stanju. Naslov v upravi lista (597-5).

Prodajam psa veljaka, starega 5 mesecev. Naslov v upravi lista (596-5).

16. oktobra sem izgubil od Mokre polja do Novega mesta moji tornjo rračno sesalco, poštenega najditelja prosim, naj jo vrne proti nagradi od 500-1000 din v upravo Dolnjskega lista. (598-57).

Prodajam kompletno spalnico iz

Šolski kuhinji naj dobivajo malico po možnosti vsaj učenci, saj se vsi otroci brez izjeme potrebujejo dodatne hrane: mleka, sladkorja, riža, kruha, stro, kakovca, marmelade itd. Občinski ljudski odbor pa mora nuditi finančno pomoč šolskim kuhinj, kakor tudi podporo za vzdrževanje administrativne osebja občinskega odbora RK. Vse organizacije naj pri tem pomagajo. Treba je pomnožiti članstvo in ustanoviti samostojne krajevne odbore RK v OREHOVICI, BELI CERKVI, NA DRCI in v ZAMEŠKEM. Šole naj včlanijo učence v podmladek RK. Vsa članarina na šolah tako ostane za potrebe učencev.

Ob koncu uspele se je odbor RK v Sentjerneju sklenil prirediti akademijo, pri kateri naj bi pomagali vsi, da bo čim bolj uspešna.

Prodajamo gospodarske poslepe (skedenj) deloma zidano, deloma iz hrastovega lesa, v dobrem stanju. Naslov v upravi lista (597-5).

Prodajam psa veljaka, starega 5 mesecev. Naslov v upravi lista (596-5).

16. oktobra sem izgubil od Mokre polja do Novega mesta moji tornjo rračno sesalco, poštenega najditelja prosim, naj jo vrne proti nagradi od 500-1000 din v upravo Dolnjskega lista. (598-57).

Prodajam kompletno spalnico iz

Šolski kuhinji naj dobivajo malico po možnosti vsaj učenci, saj se vsi otroci brez izjeme potrebujejo dodatne hrane: mleka, sladkorja, riža, kruha, stro, kakovca, marmelade itd. Občinski ljudski odbor pa mora nuditi finančno pomoč šolskim kuhinj, kakor tudi podporo za vzdrževanje administrativne osebja občinskega odbora RK. Vse organizacije naj pri tem pomagajo. Treba je pomnožiti članstvo in ustanoviti samostojne krajevne odbore RK v OREHOVICI, BELI CERKVI, NA DRCI in v ZAMEŠKEM. Šole naj včlanijo učence v podmladek RK. Vsa članarina na šolah tako ostane za potrebe učencev.

Ob koncu uspele se je odbor RK v Sentjerneju sklenil prirediti akademijo, pri kateri naj bi pomagali vsi, da bo čim bolj uspešna.

Prodajamo gospodarske poslepe (skedenj) deloma zidano, deloma iz hrastovega lesa, v dobrem stanju. Naslov v upravi lista (597-5).

Prodajam psa veljaka, starega 5 mesecev. Naslov v upravi lista (596-5).

16. oktobra sem izgubil od Mokre polja do Novega mesta moji tornjo rračno sesalco, poštenega najditelja prosim, naj jo vrne proti nagradi od 500-1000 din v upravo Dolnjskega lista. (598-57).

Prodajam kompletno spalnico iz

Šolski kuhinji naj dobivajo malico po možnosti vsaj učenci, saj se vsi otroci brez izjeme potrebujejo dodatne hrane: mleka, sladkorja, riža, kruha, stro, kakovca, marmelade itd. Občinski ljudski odbor pa mora nuditi finančno pomoč šolskim kuhinj, kakor tudi podporo za vzdrževanje administrativne osebja občinskega odbora RK. Vse organizacije naj pri tem pomagajo. Treba je pomnožiti članstvo in ustanoviti samostojne krajevne odbore RK v OREHOVICI, BELI CERKVI, NA DRCI in v ZAMEŠKEM. Šole naj včlanijo učence v podmladek RK. Vsa članarina na šolah tako ostane za potrebe učencev.

Ob koncu uspele se je odbor RK v Sentjerneju sklenil prirediti akademijo, pri kateri naj bi pomagali vsi, da bo čim bolj uspešna.

Prodajamo gospodarske poslepe (skedenj) deloma zidano, deloma iz hrastovega lesa, v dobrem stanju. Naslov v upravi lista (597-5).

Prodajam psa veljaka, starega 5 mesecev. Naslov v upravi lista (596-5).

16. oktobra sem izgubil od Mokre polja do Novega mesta moji tornjo rračno sesalco, poštenega najditelja prosim, naj jo vrne proti nagradi od 500-1000 din v upravo Dolnjskega lista. (598-57).

Prodajam kompletno spalnico iz

Šolski kuhinji naj dobivajo malico po možnosti vsaj učenci, saj se vsi otroci brez izjeme potrebujejo dodatne hrane: mleka, sladkorja, riža, kruha, stro, kakovca, marmelade itd. Občinski ljudski odbor pa mora nuditi finančno pomoč šolskim kuhinj, kakor tudi podporo za vzdrževanje administrativne osebja občinskega odbora RK. Vse organizacije naj pri tem pomagajo. Treba je pomnožiti članstvo in ustanoviti samostojne krajevne odbore RK v OREHOVICI, BELI CERKVI, NA DRCI in v ZAMEŠKEM. Šole naj včlanijo učence v podmladek RK. Vsa članarina na šolah tako ostane za potrebe učencev.

Ob koncu uspele se je odbor RK v Sentjerneju sklenil prirediti akademijo, pri kateri naj bi pomagali vsi, da bo čim bolj uspešna.

Prodajamo gospodarske poslepe (skedenj) deloma zidano, deloma iz hrastovega lesa, v dobrem stanju. Naslov v upravi lista (597-5).

Prodajam psa veljaka, starega 5 mesecev. Naslov v upravi lista (596-5).

16. oktobra sem izgubil od Mokre polja do Novega mesta moji tornjo rračno sesalco, poštenega najditelja prosim, naj jo vrne proti nagradi od 500-1000 din v upravo Dolnjskega lista. (598-57).

Prodajam kompletno spalnico iz

Šolski kuhinji naj dobivajo malico po možnosti vsaj učenci, saj se vsi otroci brez izjeme potrebujejo dodatne hrane: mleka, sladkorja, riža, kruha, stro, kakovca, marmelade itd. Občinski ljudski odbor pa mora nuditi finančno pomoč šolskim kuhinj, kakor tudi podporo za vzdrževanje administrativne osebja občinskega odbora RK. Vse organizacije naj pri tem pomagajo. Treba je pomnožiti članstvo in ustanoviti samostojne krajevne odbore RK v OREHOVICI, BELI CERKVI, NA DRCI in v ZAMEŠKEM. Šole naj včlanijo učence v podmladek RK. Vsa članarina na šolah tako ostane za potrebe učencev.

Ob koncu uspele se je odbor RK v Sentjerneju sklenil prirediti akademijo, pri kateri naj bi pomagali vsi, da bo čim bolj uspešna.

Dolenjski OBVEŠČEVALEC

Trdega lesa, malo rabljenega. Naslov v upravi lista (594-57).

Prodaj 2 parceli dobro zaraščene bukovega gozda (srednje debele les, vmes je tudi nekaj doraslih smrek), v skupni izmeri 3 ha, 28 arov, 60 m². Gozd leži v Grčevju, 3 km od avtomobilske ceste v Mirni peči. Cena 80.000 din. Interesenti dobe pojasnila pri A. Rupena, Mirna peč.

Ledenski koledar

Sreda, 16

KAKO BOMO ZIVELI PROTI KONCU NAŠEGA STOLETJA

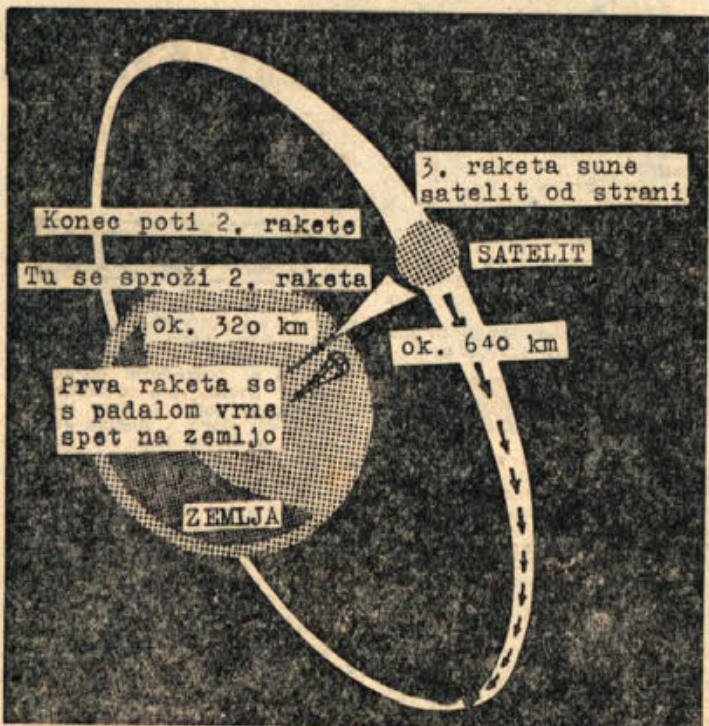
Jutro 26. oktobra 1998...

Povsod: doma, v tovarni, v uradu, na polju, pri potovanju bodo človeku zvesto pomagali roboti. Ti ne bodo iz krvi in mesa, kot nekdanji sužnji, to bodo elektronski aparati

Podobni napredek tehnike, zlasti elektronske tehnike, je tako nagel in presenetljiv, da človek kar strmi. Prav v zadnjem času (4. oktobra) sta znanost in tehnika dosegli po odkritju jedrske energije svoj največji uspeh — umetni satelit, ki so ga za geofizično leto izstrelili sovjetski znanstveniki in ki kroži sedaj okrog naše Zemlje kot njena druga, umetna luna. To je začetek osvajanja vesolja, prvi vojni listek za bodoči človekovo polet v prostore vesolja.

Nič manj pa znanost in tehnika ne posegata v drobno, vsakdanje življenje in ga spreminjata. Ni treba posebne fantazije, da si zamislimo, kako bo človeštvo (vsaj v visoko razvitih deželah) živelo čez nekaj desetletij, recimo proti koncu našega stoletja. To bo že doba robotov, seveda ne kakih tehničnih monstrumov s

milci, vam na glas bero romane, z robotom lahko igrata šah ali se kvartate. Ali ni vse to nemara plod bolne domišljije. Prav res ne. Če bi hoteli, bi učenjaki že danes lahko konstruirali take aparate-robotote, le da bi bil vsak bajno drag in bi se uporabljali za robotov ne izplačala niti najbogatejšemu človeku.

Slika kaže, kako se s trifazno raketo pošene satelit v vsevirje: prva raketa se s padalom vrne na zemljo, druga raketa pošene satelit v višino nad 600 km, tretja pa ga usmeri in mu da začetno hitrost.

človeškim likom, temveč elektronskih aparatov. Slika, ki si jo bomo skušali razviti pred očmi, ni utopija, ampak temelji na dosežanih uspehih v konstrukciji teh elektronsko-mehaničnih robotov.

Robot vam je skuhal kavo, vas temeljito obril...

Pred nekaj minutami vas je 26. oktobra 1998. leta zbudil iz spanja robot-budilnik, ob enem je vključil električne grelice, da bo soba topla, ko vstanete. Potem odpre televizijski sprejemnik, da lahko gledate najnoveše jutranje novice. Zdajci se je na koleših v sobo pripeljal drug robot; zavih je v kopalnico, odpiral pi-pi in pripravil vodo za kopalnico. Ko ste se okopali, vam ta robot prinese obleko in čevlje in vam tudi pomaga pri oblačenju, nato, če želite, vas tudi obrije, seveda je to električno britje. Ta čas je »kuhinjski« robot pripravil zajtrk: izpekla jajca, skuhal kavo, vse skupaj, s kruhom vred, naložil na pladenj in vam prinesel. Če ste zelo premožni, si lahko preskrbite še robota, ki vas bo tudi počesal, zavezal krawat, čevlje, okračil in podobno. Recimo, da imate avto in se morate odpraviti v urad. V garaži vas čaka avto, ki je pravzaprav spet robot. Sedete v avto, pritisnete na karti vašega mesta gumb, ki pomeni kraj vaše službe, in sedaj lahko mirno zaspite, kajti vse drugo bodo opravile elektronsko-radarske naprave in vas pripeljale natančno in varno skozi vse mestni promet do vaše pisarne. V pisarni lahko posebnemu robotu diktirate poslovna pisma, ki jih bo on potem prepisal s pomočjo elektronskega pisalnega stroja brez sleherne napake. Če morate pisati v tujem jeziku, ni treba, da ta jezik znate — robot vam bo pisano sam prevedel.

Zanesljiva in pridna kuhinjska pomočnica

Vtem, ko ste v službi, pa vaši roboti doma neutrudno delajo. »Kuhar« vam pripravljajo kosilo, kajti njegov elektronski mozeg ima točna navodila za nekaj sto jedil. Dovolj je, da ste pred odhodom od doma obrnili na njemu gumb, ki pomeni to in to jed, vse drugo bo poskrbel robot in točno ob določenem času postavil kosilo pred vas... »Služkinja« z velikimi sesalci prahu čisti sobe, skrbi za vaše perilo: umazano perilo pobere v košaro, znoži v posebni pralni stroj, opere in zliška. Če vas pokliče telefon, bo ta robot dvignil slušalko, povedal, da vas ni doma, zleto človeka, ki vas je klical, pa posnel na magnetofon in ga vam predvajal, ko se vrnete domov. Drugi roboti, v kolicah jih imate, opravljajo najrazličnejše posle: čistijo sneg pred hišo, nastavljajo dom pred vlo-

so elektronski možgani: ti rešujejo najbolj zapletena matematična vprašanja (brez njih tudi satelit še ne bi krožil okrog Zemlje), vodijo knjigovodstvo velikih podjetij, sestavljajo letne bilance in ekonomsko napovedi, napovedujejo vreme in podobno. Znanj

naprave vodijo letalo, merijo z letalskimi topovi, streljajo in podobno. Dimenzij izstrelki so pravzaprav bombe-roboti ali šrapneli, ki sami poiščejo in lovijo svoj cilj — sovražno letalo (na manevrih). Velika potniška letala (razen pri vzletu in pristanku) že dolgo vodijo avtomatski piloti, ki niso nič drugega, kakor roboti. Upoštevač to delo že doslej »uslužbenih« robotov, nam tudi podoba življenja čez nekaj desetletij (ki smo jo razgrnili na začetku) postane vse bolj uresničljiva in stvarna.

IZPOSODJENA REPORTAŽA

so roboti, ki omogočajo avtomatizacijo številnih industrijskih naprav in proizvodnje. Izrednega pomena so roboti v pridobivanju jedrske (atomske) energije. Ti opravljajo v laboratorijih dela, ki so za človeka smrtno nevarna, posebno okrog atomskih peči; konstruirani so tako precizno, da popolnoma varno prenašajo steklene epruvete, prelivajo razne tekočine, tehtajo nevarne radioaktivne substance itd. Tak slaven robot je »Yas-Man«, izdelal ameriške firme »General Electric«. Na mednarodni razstavi znanstvenih instrumentov v Londonu so mu zadali polno zapletenih nalog, ki jih je vestno opravil: vdel je nit v iglo, obril nekoga učenjaka (z ostrim britvijem), počrnil nekemu deketu obrvi in ji našminkal ustnice, napudral in počesal. Ko je vstala s stola, ji je »kavalijsko« pomagal obleči plašč. Nekki zelo znani angleški kirurg, ki je to opazoval, je dejal: »Dajte mi takega robota in me naučite, da bom znal ravnati z njim, pa bom tu iz Londona operiral bolnika, ki bo v Manchesteru ali pa celo v Ameriki, če bom seveda imel zraven še televizijski aparat«.

Roboti vozijo letala. Sodobna letala so polna robotnih naprav. Človek-pilot pri sedanjih nadzvočnih brzinah ne more več o pravem času reagirati na razna stanja, ki se pojavijo med poletom. V najmodernejših vojnih letalih robotske (elektronske)

Naš presvitli cesar se je prehladil in ima vnetje sapnika. V sled kašljanja in precejšnje telesne toplote je imel malo spanja. Pojavila se je tudi mrzlica. Kljub temu se je rešuje doše spise, samo v toliko spremenil se je njegov dnevni red, da ne napravi jutranjega izprehoda.

Pogodba med Avstrijo in Ogrsko je sklenjena. Podrobno in besedilo se izvrši te dni. O celej pogodbi javnost bore malo ve, ker sta se vladi zavezali varovati tajnost. Odložilo se je bančno vprašanje do 1. maja 1908, in tu sedi zajec v zelju, kajti samostojna ogrska banka je v programu neodvisne stranke ena glavnih točk.

Kranjskemu deželnemu zboru, kateri o letošnjem delovanju ničesar pokazati nima, po treh rok. Ob tem, ko se je po drugih deželnih zborih marsikaj koristnega uveljavilo, bodisi za kmeta ali delavca in se je skoro po vseh deželnih zbora uvedla politna reforma, gledamo mi skozi prste.

Manifestacijski shod proti »svobodni misli« vršil se je v Budjevecih ob ogromni udeležbi kot odgovor na podle in nesramne napade svobodomislencev v Pragi na katoliško vero in cerkev. Pri tej priliki je prof. Sternberg dokazoval, da je svobodomiselna socijalna demokracija največja sovraž-

170-LETNICA PARNIKA. 17. avgusta je minilo 150 let, kar je po reki Hudson v Ameriki zaplul prvi parnik na svetu. Temu pračetju vseh parnikov je bilo ime »Clermont«. Ta 100 tonski velikan je imel kolese za pogon (podobna mlinski) ob straneh in je vozil z brzino 8 kilometrov na uro. Proizvajal je velikanski hrust in truš in pravcarne oblake dima. Pogonski stroj je izdelal slavni iznajditelj parnega stroja James Watt.

HOLMES — NAJHUIŠI ZLOČINEC. Seveda ne splošno znani detektiv iz Doylevih romanov Sherlock Holmes, ampak H. H. Holmes, ki se je prazaprav pisal Herman Webster Mudgett. Ta Holmes (1860—1996) je naj- večji zločinec v zgodovini kriminala. Umoril je okrog 150 mladih žensk, ki jih je kot go- stje izvajal v svoj dvorec. Od- kril se ga in obesil, ko je umoril svojega prijatelja Pite- zela.

la njihovo življenje: lov, običaje, igre, zabave, čustvovanje, umetniško izražanje, na zaključku pa je z magnetofona predvajala nekaj najznačilnejših eskimskih pesmi — louskih, obrednih, plesnih, uspavank in ljubezensko pesem. Z njihovo petje, združeno s preprostimi glasbi, je kampak vse nekaj drugega, kot smo vajeni pri evropskih pesmih in blagoslavni glasbi, vendar je bilo poslušanje teh magnetofonskih posnetkov izreden užitek — kakor da nam pojo globoki, tajinstveni glasovi in odmevi mračnih in dolgih polarnih noči, svojstvenega življenja narave in ljudi, ki je tudi v mrazu 50 stopinj pod ničlo neuničljivo, pisano in lepo.

Predavanje, združeno s slikami in glasbo, je imelo izreden uspeh. Poslušalci so predavateljico nagradili s ploskavjem, ki kar ni hotelo ponehati. To je bilo za predavateljico in za prireditelja (Dol. muzejsko društvo) najlepša pohvala in priznanje.

»No, hčerka, le, pa pojdi na to zabavo. Bodi tam lepo pridna in zabavaj se.«
»Mama, povej bolj natančno: ali naj bom pridna ali naj se zabavam?«

VLADO LAMUR: Srečnja na Paris

Politični pregled pred 50 leti

Naš presvitli cesar se je prehladil in ima vnetje sapnika. V sled kašljanja in precejšnje telesne toplote je imel malo spanja. Pojavila se je tudi mrzlica. Kljub temu se je rešuje doše spise, samo v toliko spremenil se je njegov dnevni red, da ne napravi jutranjega izprehoda.

Pogodba med Avstrijo in Ogrsko je sklenjena. Podrobno in besedilo se izvrši te dni. O celej pogodbi javnost bore malo ve, ker sta se vladi zavezali varovati tajnost. Odložilo se je bančno vprašanje do 1. maja 1908, in tu sedi zajec v zelju, kajti samostojna ogrska banka je v programu neodvisne stranke ena glavnih točk.

Kranjskemu deželnemu zboru, kateri o letošnjem delovanju ničesar pokazati nima, po treh rok. Ob tem, ko se je po drugih deželnih zborih marsikaj koristnega uveljavilo, bodisi za kmeta ali delavca in se je skoro po vseh deželnih zbora uvedla politna reforma, gledamo mi skozi prste.

Manifestacijski shod proti »svobodni misli« vršil se je v Budjevecih ob ogromni udeležbi kot odgovor na podle in nesramne napade svobodomislencev v Pragi na katoliško vero in cerkev. Pri tej priliki je prof. Sternberg dokazoval, da je svobodomiselna socijalna demokracija največja sovraž-

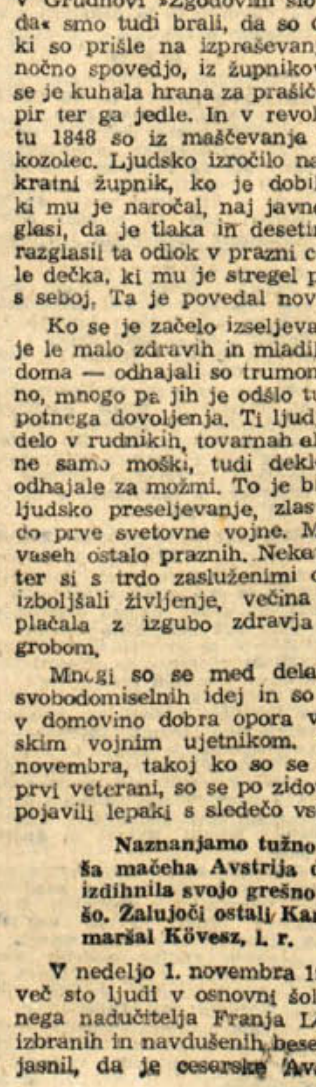
170-LETNICA PARNIKA. 17. avgusta je minilo 150 let, kar je po reki Hudson v Ameriki zaplul prvi parnik na svetu. Temu pračetju vseh parnikov je bilo ime »Clermont«. Ta 100 tonski velikan je imel kolese za pogon (podobna mlinski) ob straneh in je vozil z brzino 8 kilometrov na uro. Proizvajal je velikanski hrust in truš in pravcarne oblake dima. Pogonski stroj je izdelal slavni iznajditelj parnega stroja James Watt.

HOLMES — NAJHUIŠI ZLOČINEC. Seveda ne splošno znani detektiv iz Doylevih romanov Sherlock Holmes, ampak H. H. Holmes, ki se je prazaprav pisal Herman Webster Mudgett. Ta Holmes (1860—1996) je naj- večji zločinec v zgodovini kriminala. Umoril je okrog 150 mladih žensk, ki jih je kot go- stje izvajal v svoj dvorec. Od- kril se ga in obesil, ko je umoril svojega prijatelja Pite- zela.

la njihovo življenje: lov, običaje, igre, zabave, čustvovanje, umetniško izražanje, na zaključku pa je z magnetofona predvajala nekaj najznačilnejših eskimskih pesmi — louskih, obrednih, plesnih, uspavank in ljubezensko pesem. Z njihovo petje, združeno s preprostimi glasbi, je kampak vse nekaj drugega, kot smo vajeni pri evropskih pesmih in blagoslavni glasbi, vendar je bilo poslušanje teh magnetofonskih posnetkov izreden užitek — kakor da nam pojo globoki, tajinstveni glasovi in odmevi mračnih in dolgih polarnih noči, svojstvenega življenja narave in ljudi, ki je tudi v mrazu 50 stopinj pod ničlo neuničljivo, pisano in lepo.

Predavanje, združeno s slikami in glasbo, je imelo izreden uspeh. Poslušalci so predavateljico nagradili s ploskavjem, ki kar ni hotelo ponehati. To je bilo za predavateljico in za prireditelja (Dol. muzejsko društvo) najlepša pohvala in priznanje.

»No, hčerka, le, pa pojdi na to zabavo. Bodi tam lepo pridna in zabavaj se.«
»Mama, povej bolj natančno: ali naj bom pridna ali naj se zabavam?«

VLADO LAMUR: Srečnja na Paris

nica kmeta in kmečke male posesti.
Španski kralj in kraljica prideta 18. t. m. na Dunaj in ustaneta do konca meseca, ako bode obisk sploh dopuščala cesarjeva bolezen.
Ruski car je ustavil postopanje proti generalu Steslju in mu pustil vse vojaške časti. Meni se, da so bili pri predaji Port-Arturja najbrž

uudeleženi dostojanstveniki, katerih imena morajo ostati tajna.
Vsed sklenjene angleško-ruske pogodbe jel se je turški sultan bati, da ne postane Carigrad enkrat carjev grad. Da imej Rusija na Balkanu koliko toliko prosto roko, je baje tudi v tej pogodbi določeno. (DOLENJSKE NOVICE 15. oktobra 1907.)

Kanadski delavci za svoje pravice. Po vzgledu delavcev v drugih delih sveta se tudi delavci v Kanadi vedno bolj združujejo v sindikatih. To pa ni po volji raznim kapitalističnim lastnikom tovarn in rudnikov, ki so proti delavskim organizacijam in jim ne priznavajo nobene pravice pri urejanju dela delovnih pogojev med lastniki in delavci.
Zaradi tega pride večkrat do hudih nasprotij in dolgoletnih stavk. Tako stavka v mestu Murdochville v pokrajini Quebec že več kot pet mesecev tisoč rudarjev. Do stavke je prišlo, ker je družba odredila delavcem pravico, da se organizirajo v sindikatu in da sindikat vodi pogajanja z družbo o plašah, delovnem času in delovnih pogojih. Rudnik v

Marsikdo, vprašan, kaj je najpomembnejši izum v zgodovini človeštva, bi nemara našel marsikaj, pozabil pa na stvar, ki najbolj upravičeno nosi ta častni naziv — namreč na kolo. Kajti vsa sodobna tehnika, od najbolj preproste kmečkega voza pa do najbolj zapletenih in čudovitih strojev temelji na tem izumu iz pradavne zgodovine človeštva. Izum kolesa je posebno pomenljiv in zanimiv iz dveh razlogov: prvi zaradi njegove skoraj neomejene uporabnosti, in drugič zaradi izvirnosti: iznajditelj kolesa namreč niso imeli — kakor je na primer pri mnogih drugih izumih — vzorca v sami naravi. Kolesa namreč ni v naravi v nikakršni obliki.

Učenjaki sklepajo, da je bilo kolo naslednik gozdnega debla, na katerem so ljudje »preva-

žalje velike skale, ki so jih potrebovali za gradnjo (od debela odžaganega okroglega kosa). Kolo je dobilo svojo naravnost revolucionarno izpopolnitev, ko so z osjo povežali dve kolesi in je sledil izum in kolo je postalo vse bolj uporabljivo, hkrati je pa osvobajalo ljudi od mnogih oblik težkega fizičnega dela. Prav šmajoz tisti, ki trdijo, da je razvoj kolesa in na njem zasnovanih tehniških pridobitev, pravzaprav zgodovina človekove borbe z naravo, zgodovina naporov, s katerimi je človek zmagoval naravne sile in jih postavil v svojo službo.

Sovjetski učenjak Bernstein je izjavil v moskovskem radiu, da so sovjetski učenjaki in tehniki blizu uresničanja stoletnih sanj človeštva — osvajanju plime in oseke. V evropskem delu Sovjetske zveze, je rekel Bernstein, bodo tehnologi kmalu imeli popolno kontrolo nad energijo rek. Za uporabo plime in oseke je po njegovi sodbi najprimernejši zaliv Mezen v Belem morju, kjer dosega plima 10 metrov. Tukaj bodo zrasle centrale, ki jih bo poganjala orjaška sila plime.

Učenjaki sklepajo, da je bilo kolo naslednik gozdnega debla, na katerem so ljudje »preva-

žalje velike skale, ki so jih potrebovali za gradnjo (od debela odžaganega okroglega kosa). Kolo je dobilo svojo naravnost revolucionarno izpopolnitev, ko so z osjo povežali dve kolesi in je sledil izum in kolo je postalo vse bolj uporabljivo, hkrati je pa osvobajalo ljudi od mnogih oblik težkega fizičnega dela. Prav šmajoz tisti, ki trdijo, da je razvoj kolesa in na njem zasnovanih tehniških pridobitev, pravzaprav zgodovina človekove borbe z naravo, zgodovina naporov, s katerimi je človek zmagoval naravne sile in jih postavil v svojo službo.

Sovjetski učenjak Bernstein je izjavil v moskovskem radiu, da so sovjetski učenjaki in tehniki blizu uresničanja stoletnih sanj človeštva — osvajanju plime in oseke. V evropskem delu Sovjetske zveze, je rekel Bernstein, bodo tehnologi kmalu imeli popolno kontrolo nad energijo rek. Za uporabo plime in oseke je po njegovi sodbi najprimernejši zaliv Mezen v Belem morju, kjer dosega plima 10 metrov. Tukaj bodo zrasle centrale, ki jih bo poganjala orjaška sila plime.

Učenjaki sklepajo, da je bilo kolo naslednik gozdnega debla, na katerem so ljudje »preva-

žalje velike skale, ki so jih potrebovali za gradnjo (od debela odžaganega okroglega kosa). Kolo je dobilo svojo naravnost revolucionarno izpopolnitev, ko so z osjo povežali dve kolesi in je sledil izum in kolo je postalo vse bolj uporabljivo, hkrati je pa osvobajalo ljudi od mnogih oblik težkega fizičnega dela. Prav šmajoz tisti, ki trdijo, da je razvoj kolesa in na njem zasnovanih tehniških pridobitev, pravzaprav zgodovina človekove borbe z naravo, zgodovina naporov, s katerimi je človek zmagoval naravne sile in jih postavil v svojo službo.

Sovjetski učenjak Bernstein je izjavil v moskovskem radiu, da so sovjetski učenjaki in tehniki blizu uresničanja stoletnih sanj človeštva — osvajanju plime in oseke. V evropskem delu Sovjetske zveze, je rekel Bernstein, bodo tehnologi kmalu imeli popolno kontrolo nad energijo rek. Za uporabo plime in oseke je po njegovi sodbi najprimernejši zaliv Mezen v Belem morju, kjer dosega plima 10 metrov. Tukaj bodo zrasle centrale, ki jih bo poganjala orjaška sila plime.

Učenjaki sklepajo, da je bilo kolo naslednik gozdnega debla, na katerem so ljudje »preva-

žalje velike skale, ki so jih potrebovali za gradnjo (od debela odžaganega okroglega kosa). Kolo je dobilo svojo naravnost revolucionarno izpopolnitev, ko so z osjo povežali dve kolesi in je sledil izum in kolo je postalo vse bolj uporabljivo, hkrati je pa osvobajalo ljudi od mnogih oblik težkega fizičnega dela. Prav šmajoz tisti, ki trdijo, da je razvoj kolesa in na njem zasnovanih tehniških pridobitev, pravzaprav zgodovina človekove borbe z naravo, zgodovina naporov, s katerimi je človek zmagoval naravne sile in jih postavil v svojo službo.

nica kmeta in kmečke male posesti.
Španski kralj in kraljica prideta 18. t. m. na Dunaj in ustaneta do konca meseca, ako bode obisk sploh dopuščala cesarjeva bolezen.
Ruski car je ustavil postopanje proti generalu Steslju in mu pustil vse vojaške časti. Meni se, da so bili pri predaji Port-Arturja najbrž

uudeleženi dostojanstveniki, katerih imena morajo ostati tajna.
Vsed sklenjene angleško-ruske pogodbe jel se je turški sultan bati, da ne postane Carigrad enkrat carjev grad. Da imej Rusija na Balkanu koliko toliko prosto roko, je baje tudi v tej pogodbi določeno. (DOLENJSKE NOVICE 15. oktobra 1907.)

Kanadski delavci za svoje pravice. Po vzgledu delavcev v drugih delih sveta se tudi delavci v Kanadi vedno bolj združujejo v sindikatih. To pa ni po volji raznim kapitalističnim lastnikom tovarn in rudnikov, ki so proti delavskim organizacijam in jim ne priznavajo nobene pravice pri urejanju dela delovnih pogojev med lastniki in delavci.
Zaradi tega pride večkrat do hudih nasprotij in dolgoletnih stavk. Tako stavka v mestu Murdochville v pokrajini Quebec že več kot pet mesecev tisoč rudarjev. Do stavke je prišlo, ker je družba odredila delavcem pravico, da se organizirajo v sindikatu in da sindikat vodi pogajanja z družbo o plašah, delovnem času in delovnih pogojih. Rudnik v

Marsikdo, vprašan, kaj je najpomembnejši izum v zgodovini človeštva, bi nemara našel marsikaj, pozabil pa na stvar, ki najbolj upravičeno nosi ta častni naziv — namreč na kolo. Kajti vsa sodobna tehnika, od najbolj preproste kmečkega voza pa do najbolj zapletenih in čudovitih strojev temelji na tem izumu iz pradavne zgodovine človeštva. Izum kolesa je posebno pomenljiv in zanimiv iz dveh razlogov: prvi zaradi njegove skoraj neomejene uporabnosti, in drugič zaradi izvirnosti: iznajditelj kolesa namreč niso imeli — kakor je na primer pri mnogih drugih izumih — vzorca v sami naravi. Kolesa namreč ni v naravi v nikakršni obliki.

Učenjaki sklepajo, da je bilo kolo naslednik gozdnega debla, na katerem so ljudje »preva-

žalje velike skale, ki so jih potrebovali za gradnjo (od debela odžaganega okroglega kosa). Kolo je dobilo svojo naravnost revolucionarno izpopolnitev, ko so z osjo povežali dve kolesi in je sledil izum in kolo je postalo vse bolj uporabljivo, hkrati je pa osvobajalo ljudi od mnogih oblik težkega fizičnega dela. Prav šmajoz tisti, ki trdijo, da je razvoj kolesa in na njem zasnovanih tehniških pridobitev, pravzaprav zgodovina človekove borbe z naravo, zgodovina naporov, s katerimi je človek zmagoval naravne sile in jih postavil v svojo službo.

Sovjetski učenjak Bernstein je izjavil v moskovskem radiu, da so sovjetski učenjaki in tehniki blizu uresničanja stoletnih sanj človeštva — osvajanju plime in oseke. V evropskem delu Sovjetske zveze, je rekel Bernstein, bodo tehnologi kmalu imeli popolno kontrolo nad energijo rek. Za uporabo plime in oseke je po njegovi sodbi najprimernejši zaliv Mezen v Belem morju, kjer dosega plima 10 metrov. Tukaj bodo zrasle centrale, ki jih bo poganjala orjaška sila plime.

Učenjaki sklepajo, da je bilo kolo naslednik gozdnega debla, na katerem so ljudje »preva-

žalje velike skale, ki so jih potrebovali za gradnjo (od debela odžaganega okroglega kosa). Kolo je dobilo svojo naravnost revolucionarno izpopolnitev, ko so z osjo povežali dve kolesi in je sledil izum in kolo je postalo vse bolj uporabljivo, hkrati je pa osvobajalo ljudi od mnogih oblik težkega fizičnega dela. Prav šmajoz tisti, ki trdijo, da je razvoj kolesa in na njem zasnovanih tehniških pridobitev, pravzaprav zgodovina človekove borbe z naravo, zgodovina naporov, s katerimi je človek zmagoval naravne sile in jih postavil v svojo službo.

Sovjetski učenjak Bernstein je izjavil v moskovskem radiu, da so sovjetski učenjaki in tehniki blizu uresničanja stoletnih sanj človeštva — osvajanju plime in oseke. V evropskem delu Sovjetske zveze, je rekel Bernstein, bodo tehnologi kmalu imeli popolno kontrolo nad energijo rek. Za uporabo plime in oseke je po njegovi sodbi najprimernejši zaliv Mezen v Belem morju, kjer dosega plima 10 metrov. Tukaj bodo zrasle centrale, ki jih bo poganjala orjaška sila plime.

Učenjaki sklepajo, da je bilo kolo naslednik gozdnega debla, na katerem so ljudje »preva-

žalje velike skale, ki so jih potrebovali za gradnjo (od debela odžaganega okroglega kosa). Kolo je dobilo svojo naravnost revolucionarno izpopolnitev, ko so z osjo povežali dve kolesi in je sledil izum in kolo je postalo vse bolj uporabljivo, hkrati je pa osvobajalo ljudi od mnogih oblik težkega fizičnega dela. Prav šmajoz tisti, ki trdijo, da je razvoj kolesa in na njem zasnovanih tehniških pridobitev, pravzaprav zgodovina človekove borbe z naravo, zgodovina naporov, s katerimi je človek zmagoval naravne sile in jih postavil v svojo službo.

Sovjetski učenjak Bernstein je izjavil v moskovskem radiu, da so sovjetski učenjaki in tehniki blizu uresničanja stoletnih sanj človeštva — osvajanju plime in oseke. V evropskem delu Sovjetske zveze, je rekel Bernstein, bodo tehnologi kmalu imeli popolno kontrolo nad energijo rek. Za uporabo plime in oseke je po njegovi sodbi najprimernejši zaliv Mezen v Belem morju, kjer dosega plima 10 metrov. Tukaj bodo zrasle centrale, ki jih bo poganjala orjaška sila plime.

Učenjaki sklepajo, da je bilo kolo naslednik gozdnega debla, na katerem so ljudje »preva-

žalje velike skale, ki so jih potrebovali za gradnjo (od debela odžaganega okroglega kosa). Kolo je dobilo svojo naravnost revolucionarno izpopolnitev, ko so z osjo povežali dve kolesi in je sledil izum in kolo je postalo vse bolj uporabljivo, hkrati je pa osvobajalo ljudi od mnogih oblik težkega fizičnega dela. Prav šmajoz tisti, ki trdijo, da je razvoj kolesa in na njem zasnovanih tehniških pridobitev, pravzaprav zgodovina človekove borbe z naravo, zgodovina naporov, s katerimi je človek zmagoval naravne sile in jih postavil v svojo službo.

JOZE FORTUN: Aprilska revolucija na Vinici 1919

Odmevi velikega Oktobra pred 40 leti

Bralci Dolenjskega lista ste ob 40-letnici revolucije brali moje doživljaje in doživljaje mojega tovariša Jurija Speharja. V nadaljevanju vam bom opisal dogodke, ki so se odigrali na velikonocni ponedeljek 21. aprila 1919 na Vinici; bili so razumljiva posledica ruskega prevrata.

Ze v starih šolskih berilih sem bral, da je okolica Vinice revna ter da so v starih časih v nekaterih hišah pekli kruh iz sirka. V Gradnovi »Zgodovinski slovenskega naroda« smo tudi brali, da so dekleta in žene, ki so prišle na izpraševanje pred velikonocno spovedjo, iz župnikovega kotla, kjer se je kuhala hrana za prašiče, jemale krompir ter ga jedle. In v revolucionarnem letu 1848 so iz maščevanja požgale njegov kozolec. Ljudsko izročilo navaja, da je takratni župnik, ko je dobil vladni odlok, ki mu je naročal, naj javno v cerkvi razglasi, da je tlaka in desetina odpravljena, razglasil ta odlok v prazni cerkvi na Zelju, le dekca, ki mu je stregel pri maši, je vzel s seboj. Ta je povedal novice ljudem.

Ko se je začelo izseljevanje v Ameriko, je le malo zdravih in mladih moških ostalo doma — odhajali so trumoma, bodisi legalno, mnogo pa jih je odšlo tudi skrivaj brez potnega dovoljenja. Ti ljudje so si poiskali delo v rudnikih, tovarnah ali v gozdu. Toda ne samo moški, tudi dekleta in žene so odhajale za možmi. To je bilo skoraj pravo ljudsko preseljevanje, zlasti od leta 1880 do prve svetovne vojne. Mnogo hiš je po vaseh ostalo praznih. Nekateri so se vrnili ter si s trdo zasluženi dolarji nekoliko izboljšali življenje, večina pa je zaslužek plačala z izgubo zdravlja in s preranim gromom.

Mnogi so se med delavstvom navzeli svobodomiselnih idej in so bili ob vrnitvi v domovino dobra opora vrnivšim se ruskim vojnim ujetnikom. V prvih dneh novembra, takoj ko so se s fronte vrnili prvi veterani, so se po zidovih viniških hiš pojavili lepaški s sledčo vsebino:

Naznanjamo tužno vest, da je naša mačha Avstrija dne 29. oktobra izdihnila svojo grešno in kosmato dušo. Zalujoči ostali Karel I., I. r., feldmaršal Kövesz, I. r.

V nedeljo 1. novembra 1918 se je zbralo več sto ljudi in osnovni šoli na poziv rajnega nadučitelja Franja Lovšina, ki je v izbranih in navdušenih besedah ljudem pojasnil, da je cesarska Avstrija in vojne

konec ter da bomo za naprej svobodno in lepše živeli v novi državi Jugoslaviji, ki bo prav gotovo republika. Najstarejši udeleženec shoda, 87-letni Pavlešič Jurij iz Perudine, pa je navzoče zapregel, da bodo z vsemi svojimi močmi delali zanjo. N... so z uradnih poslopjij odstranili vse, kar je spominjalo na Habsburžane in Avstrijo. Le župnik König Jurij, Kečevar, je vse to prenašal z veliko neveljavo in ni hotel nad vratit župnišča odstraniti napisu, ki je bodel v oči naše zavedne ljudi in se je glasil: »Pfarramt des Deutschen Ritterthums.« Odstranili so ga ljudje sami.

Kot mrzel tuš je delovala na ljudi vest, da je 1. decembra 1918 v Beogradu proglašena monarhija. Ljudje kar niso hoteli verjeti, da je to mogoče in so hodili spreševati nadučitelja Lovšina, če je to res. Takoj po novem letu 1919 je vlada začela žigosati avstrijske bankovce, kjer so ljudem vzeli 20 % denarja. Iz sosednje Hrvaške so prihajali glasovi o uporih kmetov, ki so v nekaterih krajih sami izvedli agrarno reformo. Kmetijski voditelj Stjepan Radić je s svojimi napredno republikanskimi gesli imel za seboj večino Hrvatov in njegovi ljudje, ki so tu in tam prišli med naše, so bili dobrodošli. Njihova izvajanja so povsod padla na plodna tla.

Prišla je velika noč, ki je bila tisto leto 20. aprila. V noč na ponedeljek je gromovito streljanje iz možnarjev oznanjalo, da se nekaj kuha. Pri rani maši je občinski sluga, po domače Rajkovič, oznanil, da bo občinska seja pri županu Miheliču. Toda več sto ljudi se je zgrnilo okoli županove hiše in drlo noter z zahtevno, naj župan pokaže, kje ima občinski pečat. Jasno je, da je bila seja takoj prekinjena, župan pa je ljudem hitel praviti, da občinskega pečata nima, da pa je pri trgovcu Štirku, ki je z njim tu in tam žigosal bankovce, ki niso imeli žiga ter na ta način dobro večal svoje premoženje. Val ljudstva se je nato podal med vzklkanjem: »Živio boljševiki!« in »Dol s kraljem!« ter prepevanjem raznih pesmi kot na primer »Sto se ono preko Drine žuti, kralja Petra terajo regruti!« pred Sterkovo hišo. Sterk se je zapri in skozi okno dopovedoval ljudstvu, da je občinski pečat na okrajnem glavarstvu, kar mu pa ljudje niso hoteli verjeti, dokler ni pošter Kambič brzojavil v Cr. omej, od koder je prišel odgovor, da je pečat tam.

(Konec prihodnjik)